

Aktuální otázky osobní ochrany

Current Issues of Personal Protection

Robert Tomšů

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Robert TOMŠŮ**
Osobní číslo: **A10251**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Aktuální otázky osobní ochrany**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte rešerši literatury, která se vztahuje k otázkám osobní ochrany.
2. V rámci východiskové hypotézy specifikujte a analyzujte zkoumaný problém – vymezte znaky a zásady osobní ochrany, uveďte aktuální právní aspekty (fenomenologie, etiologie).
3. Vymezte a specifikujte postupy při realizaci osobní ochrany ze strany státních a privátních bezpečnostních subjektů (institucionální zakotvení).
4. Vymezte taktické a psychologické zásady při realizaci osobní ochrany, personální požadavky na pracovníky, kteří provádějí osobní ochranu.
5. Provedte komparaci úrovně osobní ochrany ústavních činitelů v České republice a v zahraničí.
6. V závěru bakalářské práce v souladu s analytickými závěry a výstupy se pokuste prezentovat vlastní návrhy, využitelné v praxi, získané údaje zpracujte pomocí statistických metod.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. BRABEC, František a kol. Soukromé detektivní služby. Praha: Eurounion, 1995. ISBN 9788085858167.
2. KAMENÍK, Jiří, BRABEC, František a kol. Komerční bezpečnost (Soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur). Praha: ASPI, 2007. ISBN 8073573096.
3. LAUCKÝ, Vladimír. Technologie komerční bezpečnosti I. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta aplikované informatiky, 2009. ISBN: 978-80-7318-889-4.
4. LUKÁŠ, Luděk a kolektiv. Bezpečnostní technologie, systémy a management I. Zlín: VeRBuM, 2011. ISBN 978-80-87500-05-7.
5. LUKÁŠ, Luděk a kolektiv. Bezpečnostní technologie, systémy a management II. Zlín: VeRBuM, 2012. ISBN 978-80-87500-19-4.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Mgr. Stanislav Zelinka

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

25. února 2013

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. května 2013

Ve Zlíně dne 25. února 2013

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
děkan

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Práce se zabývá analýzou aktuálních otázek osobní ochrany - popisuje základní a důležité informace související s činností výkonu osobní ochrany (bodyguardingu) v současné době. Teoretická část pak přesněji charakterizuje rozdíl mezi osobní ochranou ze strany státního a privátního sektoru, popisuje právní problematiku a zásady výkonu osobní ochrany a základní znalosti a dovednosti osobního strážce nutné pro výkon této profese. Praktická část popisuje taktické činnosti při ochraně osob, které jsou pro lepší představivost čtenáře doplněny obrázky, dále také srovnává ochranu ústavních činitelů u nás a v zahraničí. V poslední řadě rozebírá problematiku návrhu zákona o činnosti SBS.

Klíčová slova: státní sektor, soukromý sektor, činnost soukromých bezpečnostních služeb, osobní ochrana, osobní ochránce (bodyguard), chráněná osoba (VIP)

ABSTRACT

The thesis analyzes the current issues of personal protection - describes basic and important information related to the activities of personal protection (bodyguarding) in these days. The theoretical part characterizes the difference between personal protection of the public and private sector, focuses on legal issues and the principles of personal protection performance and basic bodyguard's knowledge and skills necessary to this profession. The practical part describes the tactical activities related to personal protection. There are pictures of some tactical activities too, because it is better for reader's imagination. It also compares the protection of constitutional officials in Czech Republic and abroad. Lastly, analyzes the draft law on the activities of SBS.

Keywords: public sector, private sector, private security services, personal protection, close protector (bodyguard), protected person (VIP)

Rád bych poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce panu PhDr. Mgr. Stanislavu Zelinkovi za odborné vedení, konzultace, rady a připomínky, které mi s ochotou při vzniku této práce poskytoval.

Poděkování patří také panu JUDr. Vladimíru Lauckému za doporučení při volbě odborné literatury a za propůjčení této literatury.

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....
podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 HISTORIE OSOBNÍ OCHRANY	11
1.1 ŘÍMSKÁ REPUBLIKA – PRETORIÁNSKÁ GARDA	11
1.2 JAPONSKO - SAMURAJOVÉ	11
1.3 EVROPA V 16. STOLETÍ – ŠVÝCARSKÁ GARDA.....	12
1.4 EVROPA V 17. STOLETÍ – MUŠKETÝŘI.....	13
1.5 MODERNIZACE OSOBNÍ OCHRANY VE 20. STOLETÍ	14
2 OSOBNÍ OCHRANA V ČESKÉ REPUBLICCE	15
2.1 AKTUÁLNÍ SITUACE.....	15
2.2 STÁTNÍ SEKTOR.....	16
2.3 SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ SUBJEKTY	17
3 PRÁVNÍ ASPEKTY OSOBNÍ OCHRANY	20
4 ZÁSADY VÝKONU OSOBNÍ OCHRANY	25
4.1 VÝKON OSOBNÍ OCHRANY ZE STRANY STÁTU	26
4.1.1 Výkon osobní ochrany s předchozí přípravou	26
4.1.2 Výkon osobní ochrany bez předchozí přípravy.....	27
4.2 VÝKON OSOBNÍ OCHRANY ZE STRANY SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SUBJEKTŮ.....	27
4.2.1 Důvod osobní ochrany a přijetí zakázky	27
4.2.2 Pojem „riziko“ a „hrozba“	28
4.2.2.1 Hrozby a jejich kategorizace.....	29
4.2.2.2 Rizika a jejich kategorizace	30
4.2.2.3 Ostatní hrozby	31
4.2.3 Logistické zabezpečení zakázky	31
4.3 PSYCHOLOGICKO-TAKTICKÉ ZÁSADY PŘI OCHRANĚ OSOB	33
5 OSOBNOST OCHRÁNCE	34
5.1 PŘÍPRAVA	34
5.2 ZÁKLADNÍ DOVEDNOSTI	35
5.2.1 Doprovod klienta a znalost taktik.....	35
5.2.2 Schopnost ovládání dopravních prostředků	35
5.2.3 Komunikace	35
5.2.4 Znalost výbušných zařízení.....	36
5.2.5 Střelecká příprava a střelba	36
5.2.6 Speciální sebeobrana	37
5.2.7 Zvládnutí první pomoci	37
5.3 ZÁKLADNÍ ZNALOSTI	38
5.3.1 Znalost společenského chování.....	38
5.3.2 Znalost právních norem	38
5.3.3 Znalost základů psychologie	38
II PRAKTICKÁ ČÁST	39
6 TAKTICKÉ ČINNOSTI PŘI OCHRANĚ OSOB	40

6.1	TAKTIKA SEKTOROVÉHO DĚLENÍ PROSTORU	40
6.2	TAKTIKA PÁSMOVÉ OCHRANY.....	41
6.3	TAKTIKA POZOROVÁNÍ A VNÍMÁNÍ.....	41
6.4	TAKTIKA NASLOUCHÁNÍ.....	42
6.5	ANTICIPACE ČINNOSTI OKOLÍ.....	42
6.6	UMĚNÍ IMPROVIZACE.....	43
6.7	TAKTIKA POHYBU	44
6.8	TAKTIKA KRYTÍ.....	44
6.9	TAKTIKA SKRÝVÁNÍ	44
6.10	TAKTIKA SOUHRY ÚKONŮ S PARTNERY A TAKTIKA ČLENĚNÍ ÚTOKU.....	45
7	OCHRANA ÚSTAVNÍCH ČINITELŮ.....	47
7.1	OCHRANA ÚSTAVNÍCH ČINITELŮ V ČR.....	47
7.1.1	Útvar pro ochranu prezidenta ČR.....	47
7.1.2	Útvar pro ochranu ústavních činitelů.....	48
7.1.3	Útvar rychlého nasazení.....	49
7.1.4	Útvar speciálních operací Vojenské policie (SOG).....	50
7.2	OCHRANA ÚSTAVNÍCH ČINITELŮ VE SLOVENSKÉ REPUBLICE.....	50
7.2.1	Úrad pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misií MV SR.....	50
7.2.2	Útvar osobitného určenia Prezídia Policajného zboru.....	52
7.3	ÚSPĚŠNÉ ATENTÁTY NA POLITICKÉ PŘEDSTAVITELE	55
8	AKTUÁLNÍ PRÁVNÍ PROBLEMATIKA NOVĚ VZNIKAJÍCÍHO ZÁKONA O SBS.....	57
	ZÁVĚR.....	62
	ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ.....	64
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	68
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	69
	SEZNAM TABULEK	70

ÚVOD

Co se Vám vybaví při slově osobní strážce? Muskulturní elegantní sólista v černém slušivém obleku a vysílačkou v uchu, který precizně ovládá bojové umění a je sám bez jakékoli pomoci a zázemí schopen ochránit svého klienta? Ptám se, protože většině lidí ano. Profil osobního strážce představovaný veřejnosti prostřednictvím médií je totiž poněkud zkreslený a nepravdivý. Já osobně se domnívám, že za činností osobní ochrany je toho mnohem víc, než se na první pohled může zdát. A jelikož se v dnešní době jedná o velmi důležitou a mnohdy až nezbytnou činnost, rozhodl jsem se této problematice věnovat svou bakalářskou práci.

Ve své práci se snažím stručně popsat a charakterizovat, co to vůbec osobní ochrana je, co představuje a co obnáší jak pro strážce, tak i pro chráněné osoby samotné. S činností ochrany osob se dnes nesetkáváme pouze v soukromém bezpečnostním sektoru, ale i v sektoru státním. Oba dva sektory mají charakteristické činnosti – soukromý sektor chrání spíše osoby, které si za poskytnutou ochranu zaplatí, zatímco státní sektor se věnuje především ochraně ústavních činitelů. Ve své podstatě se však jedná o velmi podobné postupy a činnosti prováděné bodyguardy. Rozdílu a stručné charakterizaci těchto dvou subjektů se budu věnovat později.

Po přečtení této práce byste měli získat odpovědi na řadu otázek, které Vás ve spojitosti se slovem osobní ochrana napadnou. Čtením materiálu budete postupně informováni o podmínkách, za jakých může být činnost bodyguardů vykonávána, jakými právními normami a předpisy se musejí osobní ochránci řídit, jaký je rozdíl mezi již zmiňovanými postupy při provádění osobní ochrany ze strany státu či soukromých bezpečnostních služeb, jaké znalosti a dovednosti obnáší tato činnost a tak dále. Považoval jsem za nezbytné zmínit se také o aktuální problematice návrhu zákona upravujícího činnost SBS, proto jsem tomuto tématu věnoval jednu kapitolu v praktické části.

Mým cílem a mou snahou bylo napsat a uspořádat práci tak, aby byla srozumitelná nejen odborníkům zabývajícím se touto problematikou a pohybujícím se buďto v státním či soukromém sektoru, ale i laikům, kteří nejsou s problematikou osobní ochrany seznámeni a mají o ní mnohdy mylné představy.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE OSOBNÍ OCHRANY

Historie osobní ochrany má své kořeny již v počátcích vzniku civilizace. Už odpradáвна je lidské rase vlastní závist a chamtivost. Jelikož se všichni lidé nerodí se stejnými tělesnými proporcemi a stejným duševním nadáním, je tedy pochopitelné, že se populace začala postupem času dělit do skupin a vrstev. Každá větší skupina vždy volila jednoho člena jako vůdce. Jeho základním úkolem bylo řídit skupinu, bránit ji před možnými útoky a riziky a samozřejmě také obstarávat potravu. Jaký je nejlepší způsob narušení harmonie a fungování celého systému? Odstranit vůdce.

1.1 Římská republika – Pretoriánská garda

„Pretoriánská garda (latinsky Praetoriani) byla elitní jednotka tvořící osobní stráž Římských císařů.“ [1] Tato elitní vojenská garda byla formálně založena císařem Augustem v roce 27 př.nl. Nutno podotknout, že se nejednalo o malou skupinku pěti nebo šesti strážců, jak by se mnozí mohli domnívat, ale o celých devět kohort. Každá kohorta se skládala se tří až šesti set pretoriánů. To, že se jednalo o elitní a taktéž velmi cennou jednotku, bylo zřejmé už z jejich platu za službu. Výplata pretoriána se rovnala dvojnásobku platu obyčejného řadového legionáře. U pretoriánské gardy se zpočátku sloužilo 12 let (u běžných legií 16 let), následně však 16 let u pretoriánů a 20 let u legií. Každá kohorta měla svého velitele, jenž se nazýval tribun. [2] [3]

Je pravdou, že služba v pretoriánské gardě byla velmi cennou a atraktivní záležitostí. Tato garda patřila k významné elitě, která doprovázela císaře na každém kroku. Mezi výhody nepatřil jen vyšší plat nebo kratší služba, ale také to, že pretoriáni většinu času pobývali v Římě s císařem a jeho rodinou. Proto se tak často vyhýbali nepohodlí v bitevním poli. Garda plnila pro císaře různé úkoly počínaje doručováním pošty, přes špionáž a donášení, až k nájemným vraždám. Je však zajímavé, že výbava gardy se nijak zvláštním způsobem nelišila od zbroje řadového legionáře. [2] [3]

1.2 Japonsko - Samurajové

Období vzniku samurajů se datuje k 11. století. Panovníci, šlechtici a bohatí statkáři si najímali ozbrojené služebníky. Tito ozbrojení služebníci se zpočátku nazývali „Saburafu“ (služebník pána). Jejich úkolem bylo sloužit, ochraňovat majetek a doprovázet svého pána při cestách. Očekávalo se od nich také to, že se budou neustále zdokonalovat v boji, a to jak na blízku, tak na dálku (lukostřelba). Odměnou za to jim bylo větší společenské

postavení a přiděl půdy, na které pak sami hospodařili. Ve 14. a 15. století bylo Japonsko zmítáno válkami a samurajové patřili pro své bojové schopnosti mezi elitní válečnou jednotku. Jednalo se o velmi oddané a čestné bojovníky, ochotně bojující pro svého pána, neváhaje za něj položit život. [4]

Hlavní zbraní samurajských válečníků byla „katana“. Nejednalo se však jenom o obyčejný nástroj na zabíjení, jednalo o symbol, podle kterého se jeho nositelé dělili do kastovních tříd. Spolu s „katanou“ nosili za pasem taktéž malý meč. Další velmi obávanou dovedností těchto bojovníků byla lukostřelba a boj s kopím. [5]

Jelikož samurajové trénovali již od útlého dětství, tak byli velmi obratní. Byl-li samuraj připraven o své zbraně, nečinilo mu velký problém obejít se bez nich. V boji využívali hlavně slabých a špatně chráněných míst svých protivníků – krk, podpaží a kolena. Válečníci byli oděni v brnění, skládajícího se z krunýře a helmy. Nejednalo se však o tradiční plátové brnění. Samurajský krunýř byl tvořen kombinací dřeva, kůže a látky a byl koncipován tak, aby způsoboval minimální omezení při boji a pohybu. Brnění bývalo vždy velmi honosné a barevné. [5]

1.3 Evropa v 16. století – Švýcarská garda

Založení vlastní papežské armády, zvané Švýcarská garda, se oficiálně datuje od 22. ledna 1506, kdy 150 švýcarských žoldnéřů vstoupilo do služeb Vatikánu pro tehdejšího papeže Julia II. Jedná se tedy o nejmenší a pravděpodobně také nejstarší armádu světa. Svou připravenost a věrnost prokázali prvně v roce 1526, když chránili papeže Klementa VII. před vojskem Karla V. Tehdy pouhých 189 mužů vzdorovalo tisícové španělské armádě. [6] [7]

V současné době čítá armáda 110 mužů. Výběr a přibírání nových členů je však řízeno přísnými kritérii. Příslušníkem papežské gardy se může stát pouze svobodný Švýcar, pochopitelně katolík, ve věku od 19 do 36 let a měřící nejméně 1,74 metru. Dalším kritériem je minimálně středoškolské nebo odborné vzdělání a také absolvování švýcarské armádní prezenční služby. [6] [7]

Příslušníci Švýcarské gardy jsou oděni v nápaditých barevných uniformách renesančního původu. Přímou barvu a barvu uniformy poté záleží na konkrétních událostech. Při běžné stráž jsou příslušníci gardy oděni v červenožlutých hábitech a jako doplněk jim nechybí černý baret s bílými rukavicemi. Při slavnostních událostech přidávají výrazný bílý

nákrčník a baret mění za kovovou přilbu se znakem Julia II. Přilba bývá zdobena pštrosím perem určité barvy podle dosažené hodnosti. Při přísaze nových členů oblékají gardisté navíc k uniformě ještě hrudní pancíř. Méně je však známá varianta prosté pracovní uniformy – modrý komplet s bílými rukavicemi a černým baretem. Mezi tradiční zbraně patří meč, u důstojníků pak šavle či rapír, halapartna a tradiční ceremoniální zbraně. S postupem času se však mění i výzbroj. V dnešní době je výzbroj doplněna o moderní pistole a armádní pušky. Každý příslušník ochranky navíc ovládá boj beze zbraně. [8]

1.4 Evropa v 17. století – Mušketýři

Mušketýři vojenské domácnosti krále Francie, přezdívaní také jako mušketýři z gardy nebo královští mušketýři. Mušketýři byli založeni v roce 1622. Tato vojenská jednotka vznikla tak, že tehdejší francouzský král Ludvík XIII. vyzbrojil již existující vojenský oddíl (založený jeho otcem Jindřichem IV.) mušketami. Byli tvořeni jak pozemní jednotkou, tak i jízdou. Jejich hlavním úkolem bylo chránit panovníka v době, kdy byl zrovna mimo svou královskou rezidenci. Krátce po vzniku prvního oddílu mušketýřů byl vytvořen druhý oddíl, jehož úkolem bylo chránit kardinála Richelieu. Po smrti Richelieu byla jednotka mušketýřů přiřazena jeho nástupci Mazarinovi. Ten však vojenskou jednotku v roce 1646 rozpustil. Jednotka mušketýřů byla znovu obnovena v roce 1657 a tvořilo ji 150 mužů. Po smrti kardinála Mazarina bylo úkolem kardinálských mušketýřů strážit Ludvíka XIV. [3] [9]

Existovaly vedle sebe tedy dvě skupiny mušketýřů. Jedna skupina se nazývala „šedí mušketýři“ a druhá „černí mušketýři“. Toto pojmenování vzešlo z barev koní, na nichž mušketýři jezdili. Obě skupiny však patřily k nejprestižnějším vojenským jednotkám rané Francie. Mušketýři existovali přibližně 300 let. Během této doby byli několikrát zrušeni a obnoveni. K definitivnímu zániku došlo v roce 1816. [3] [9]

Mušketýři byli vyzbrojeni mušketou o ráží 10 mm až 20 mm. Jednalo se o dřevěnou zbraň s kovovou hlavní, jež měla maximální dostřel asi 300 metrů a vážila v průměru 6 kilogramů. Střelný prach nosívali nejčastěji v prachovnicích, tvořených z rohoviny zvířat, nebo v dřevěných dózách. Dále byli vyzbrojeni mečem a častěji i dýkou. Zajímavostí je, že zručný střelec byl schopen vypálit jednu ránu za 2 až 3 minuty. [3] [9]

1.5 Modernizace osobní ostrahy ve 20. století

K modernizaci osobní ostrahy dochází zejména v období první světové války. Jednalo se totiž o událost, která postihla téměř celý svět. Bylo tak ohroženo mnoho významných a vysoce postavených osob. Vznikla tedy potřeba důležité lidi chránit a došlo k formování opravdových ochranných institucí a služeb, které tyto klíčové osoby chránili. Jelikož docházelo k vysokému tempu rozvoje zbraní, techniky a strategických plánů, tak následoval i svižný rozvoj obranných strategií a služeb. K velkému posunu kupředu došlo zejména v roce 1963, a to po událostech spojených s atentátem na amerického prezidenta Johna Fitzgeralda Kennedyho, kdy si veškeré bezpečností a obrané složky uvědomily, že nejsou dost připravené na to, aby byly schopny bezchybně střežit vysoce postavené osoby. Důsledkem toho byly kompletně přehodnoceny systém a taktika ochrany důležitých osob, a to ne jenom v Americe, ale na celém světě. [10]

2 OSOBNÍ OCHRANA V ČESKÉ REPUBLICE

2.1 Aktuální situace

V dnešní době není v ČR žádný stálý soukromý subjekt, který by se specializoval pouze na osobní ochranu a který by dlouhodobě a stabilně poskytoval profesionální a kvalifikované služby precizně vycvičených osobních strážců. Komerční výkon osobní ochrany u nás tak patří spíše mezi okrajové oblasti nabízené na bezpečnostním trhu. To však neznamená, že není možné tyto služby požadovat. Samozřejmě existuje celá řada soukromých bezpečnostních agentur, které nabízí bodyguarding jako jednu ze základních služeb. Nutno podotknout, že úroveň těchto ochránců často neodpovídá standardům zahraničních společností. V lepším případě se pak může stát, že soukromý subjekt, u kterého byla požadována služba osobní ochrany, zajistí odpovídající a specializované experty. [11]

Pro vysvětlení, proč se na našem trhu nevyskytuje bodyguarding ve velkém množství, existuje hned několik příčin. První z nich je bezpečnostní a stabilní situace v ČR, další pak nedlouhá tradice a historie poskytovaných služeb bezpečnostního charakteru u nás. Velmi pádným důvodem je také to, že ne každý občan si kvůli nemalým finančním nárokům může podobnou službu dovolit. Nutno zmínit také faktor, že lidé nejsou příliš vzdělaní ve spojitosti s bezpečnostní problematikou a velmi často proto může dojít k podcenění eventuelních rizik, které nepochybně existují i v tak relativně bezpečné zemi, jakou je Česká republika. Dalším problémem je, že lidé mají neustále zkreslené představy o tom, kdo je to vůbec osobní ochránce neboli bodyguard. [11]

Mýtus

„Všeobecně je zažit dojem, že osobní strážce je elegantní sólista, který je vycvičen v sebeobraně, v bojovém umění, střelbě, pyrotechnice, spojení atd. To je však zásadní chyba. I když takto ještě řada lidí pracuje, dnešní moderní bodyguarding s touto formou nevystačí.“ [12]

Hlavním problémem i nadále zůstává, že i v tak vyspělé době jsou představy o osobních strážcích mnohdy zkreslené, a jsou převážně určovány mediálním obrazem této profese. Mnohdy nekvalifikované a neodborné texty z časopisů, či produkce filmů s touto tematikou, prezentují výkon osobní ochrany v naprosto nereálných, přehnaných a mnohdy až zavádějících konturách. Spousta potencionálních zájemců o službu z oblasti osobní ochrany mnohdy nedokáže reálně určit a rozlišit skutečné potřeby výkonu bodyguarda od

jejich vlastních představ. Tyto představy vznikají kombinací vlastních tužeb s mediálně pokřiveným obrazem profese osobních strážců. Mnoho praktikantů a zájemců o práci si poté neuvědomuje, že výkon osobní ochrany spočívá v něčem úplně jiném, než v intenzivním výcviku bojových umění, střelbě, jízdě v automobilu atd. [11]

Důsledkem mylných představ je pak situace, kdy klient nemá reálnou představu o tom, co vlastně tato služba obnáší a platí tak nemalé finanční obnosy za službu, která nemá odpovídající kvalitu a která není schopna splnit základní požadavek – ochránit zdraví a život klienta. [11]

Realita

Skutečností však je, že samotný průběh služby osobního ochránce je mnohdy méně atraktivní, než se na první pohled zdá a než je reprezentováno laickou veřejností. Výkon profese obnáší především dlouhé a nudné hodiny osobní asistence klientovi, kdy často bodyguard dělá i věci, které sahají za rámec vymezený pozicí ochránce. Z osobního strážce se pak stává spíše „osobní bezpečnostní asistent“. Úspěšně zvládnutá ochrana pak spočívá hlavně v pečlivě zvládnuté analýze rizik a následné prevenci. [11] *„Každý kvalitní osobní strážce musí mít zajištěnou logistiku své činnosti. Kvalifikovaný a hlavně kvalitní neboli úspěšný osobní strážce má vybudované zázemí, které tvoří nejen bezpečnostní agentura, se kterou spolupracuje, ale především experti na výbušniny, speciálně vycvičené pátrací týmy a mobilní skupiny k zajištění jeho servisu. Velmi důležitá je zde i spolupráce s policií, založená na bázi vzájemné důvěry.“* [12]

2.2 Státní sektor

V dnešní době u nás vedle sebe existují dvě státní organizace zabývající se ochranou osob. Jedná se především o Policii České republiky (PČR) a dále o Útvar speciálních operací Vojenské policie (SOG). U PČR se jedná o tři fungující útvary s působností na celém území ČR.

- I. Útvar pro ochranu prezidenta ČR
- II. Útvar pro ochranu ústavních činitelů
- III. Útvar rychlého nasazení

Výhodou státních složek zabývajících se ochranou osob bude vždy materiální zabezpečení ze strany státu a možnost provázanosti a spolupráce mezi jednotlivými státními

organizacemi. Další velkou výhodou je možnost využití různých technologických prostředků, jako jsou například telekomunikační technologie (zabezpečené linky či kódovaná rádiová spojení). A v neposlední řadě se jedná také o možnost spolupráce a výměny informací s dalšími státy.

Podrobnějšímu popisu jednotlivých útvarů PČR a speciální složce SOG se budu podrobněji věnovat v praktické části.

2.3 Soukromé bezpečnostní subjekty

Úloha soukromých bezpečnostních služeb má v demokratickém právním státě nezastupitelné místo, protože vedle policejních orgánů se přímo podílí na bezpečnosti ochrany majetku a osob. Na rozdíl od policie mají tyto služby spíše preventivní charakter a mají tak nezastupitelné místo v systému ochrany společnosti před trestnou činností. Velkou výhodou soukromých bezpečnostních služeb zůstává, že si je může každý podle svého výběru objednat, najmout a smluvně zajistit. V dnešní době stále narůstá úloha soukromých služeb při ochraně majetku. Stává se tak, že dochází k přesycenosti a naplnění trhu. Tento vývoj tedy klade důraz na stále se zvyšující nároky SBS a v silné konkurenci uspějí jen ty služby, které budou věnovat potřebou pozornost logistice a profesionalitě svých zaměstnanců a budou se taktéž snažit se co nejvíce přizpůsobit narůstajícím potřebám potencionálních zákazníků. [13] [14]

Je těžké konkrétně vymezit a vyjmenovat jednotlivé složky SBS, které by se přímo zabývaly osobní ochranou a specializovaly se na ni, jako například útvary PČR. Pod bezpečnostní služby spadá několik složek, které se každodenně setkávají s problematikou osobní ochrany. Ať už se jedná o hlídací služby, které mají na starosti bezpečnost objektu zahrnující však také bezpečnost osob v tomto objektu a vedou evidenci o všech příchozích či odchozích osobách, které se v objektu nacházely nebo stále nachází, nebo na druhou stranu o podskupinu SBS – soukromé detektivní služby, které se mimo svou detektivní činnost částečně specializují na výchovu, výcvik a nabízení svých osobních strážců. Toto téma je však velmi diskutabilní, jelikož v České republice neexistuje zákon, který by přímo definoval činnost osobních strážců jako takových. Avšak podle nařízení vlády (jak bude uvedeno později) spadá problematika osobní ochrany přímo pod hlídací služby a ne pod kompetenci soukromých bezpečnostních detektivů, jak se mnozí domnívají. K lepšímu porozumění problematice SBS je tedy nutné se seznámit s pojmem soukromých bezpečnostních služeb a stručně tento pojem charakterizovat. [13] [14]

„Soukromé bezpečnostní služby lze charakterizovat jako služby specifického charakteru realizované na komerčním podkladě v duchu smlouvy mezi soukromou bezpečnostní agenturou a zákazníkem (klientem) popřípadě jeho vlastní (svépomocnou) ochranu majetku a osob realizovanou vlastními zaměstnanci. Jde tedy zpravidla o smluvní vztah mezi zadavatelem (zákazníkem – klientem) a soukromou bezpečnostní agenturou k poskytování služeb charakteru soukromé bezpečnostní činnosti.“ [13]

Činnost soukromých bezpečnostních služeb se řídí zákonným ustanovením, které definuje živnostenský zákon č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších změn a předpisů. Živnostenský zákon dále rozděluje koncesované živnosti týkající se soukromých bezpečnostních služeb podle přílohy č. 3 (obsahové náplně koncesovaných živností) do tří skupin, jejichž obsah činnosti je přímo definován nařízením vlády č. 469/200 Sb. Jedná se o: [15]

Poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob:

„Projektování, montáž, kontrola, údržba a opravy elektronických poplachových systémů (zejména systémů zabezpečovacích, tísňových, protipožárních, kontroly vstupu, přivolání pomoci, integrovaných a kamerových), určených k ochraně majetku a osob před neoprávněnými zásahy, včetně poplachových systémů a zařízení umožňujících sledování pohybu a projevů osob v objektech a jejich okolí. Montáž, údržba, revize a správa mechanických zábranných systémů, dodatečně zvyšujících účinnost běžných standardů zabezpečení majetku a osob.“ [16]

Služby soukromých detektivů:

„Služby spojené s hledáním majetku a osob, zjišťováním skutečností, které mohou sloužit jako důkazní prostředky v řízení před soudem nebo správním orgánem, získáváním informací týkajících se osobního stavu občanů, fyzických nebo právnických osob nebo jejich majetkových poměrů, získáváním informací v souvislosti s vymáháním pohledávek, vyhledáváním protiprávních jednání ohrožujících obchodní tajemství.“ [16]

Podniky zajišťující ostrahu majetku a osob:

„Poskytování služeb spojených s ostrahou a ochranou nemovitého a movitého majetku, ostrahou při přepravě peněz, cenností či jiného majetku, ochranou osob a vymezených zájmů, zajišťováním pořádku v místech konání veřejných shromáždění, slavností, sportovních podniků nebo lidových zábav podle pokynů objednatele, vyhodnocováním

bezpečnostních rizika zpracováním plánů ochrany, provozováním centrálních pultů ochrany.“ [16]

3 PRÁVNÍ ASPEKTY OSOBNÍ OCHRANY

Osobní ochrana, tak jako každá jiná činnost, musí být právně ošetřena. Zabýváme-li se otázkou, na základě jakých právních norem je činnost osobní ochrany prováděna, musíme si nejprve uvědomit, že se jedná o značný rozdíl, pokud je ochrana zajišťována státními příslušníky či zaměstnanci nebo pracovníky soukromých bezpečnostních služeb. Ochranná služba PČR a vojenské policie působí v rámci zákona o policii, zákona o zvláštní ochraně svědků a na základě Vídeňské úmluvy poskytující jim zvláštní oprávnění. [15]

Je vysoce pravděpodobné, dokonce téměř jisté, že každý bodyguard musí být při výkonu této činnosti srozuměn s tím, že jednoho dne bude muset fyzicky zasáhnout proti útočníkovi či jinému nebezpečí. Je tedy nutné, aby opravdu dokonale znal právní úpravu týkající se především nutné obrany a krajní nouze, ale i ostatních důležitých právních norem a předpisů souvisejících s osobní ochranou. V současném právním systému ČR neexistuje žádný zákon, který by poskytoval pracovníkům SBS určitá speciální privilegia ve srovnání s běžnými občany. Osobní ochránce musí při přikročení k použití ať už fyzické síly či zbraně vždy pečlivě zvážit, zda dovede své jednání následně dostatečně obhájit na základě právního podkladu, aby se zbytečně nevystavil trestněprávním sankcím. Osobní ochránce se tedy opírají o tyto existující právní normy: [11]

- I. Ústava České republiky, ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- II. Listina základních práv a svobod, ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- III. Občanský zákoník, zákon č. 40/1964 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- IV. Obchodní zákoník, zákon č. 513/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- V. Trestní zákoník, zákon č. 40/2009 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- VI. Trestní řád, zákon č. 141/1961 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- VII. Zákoník práce, zákon č. 65/1965 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- VIII. Zákon o přestupcích, zákon č. 200/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- IX. Zákon o přístupu k informacím, zákon č. 106/1999 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- X. Zákon o ochraně osobních údajů, zákon č. 101/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů. [15]

Aby se však mohla provádět činnost SBS jako taková, je velmi důležité zmínit zákon, který v podstatě umožňuje zakládání SBS a současně upravuje veškeré podmínky pro podnikání v tomto oboru. Jedná se o zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání.

Za základní a nejdůležitější ustanovení českého právního řádu lze pro profesní obranu bodyguardů považovat ustanovení zákona č. 40/2009 Sb. – trestního zákoníku, kde se jedná o skupinu ustanovení nazvanou „okolnosti vylučující protiprávnost činu“, jimiž jsou § 28 – Krajní nouze, § 29 – Nutná obrana a případně také § 30 – Svolení poškozeného, § 31 – Přípustné riziko, § 32 – Oprávněné použití zbraně. *„Jedná se tedy o jakýsi generální pardon po činy, které by jinak byly považovány za trestné, nicméně okolnosti, za kterých jsou páčány, vylučují odpovědnost jejich pachatele za takovéto počínání [11].“* Jedná se tedy o činy, které mají znaky trestných činů jen zdánlivě, neboť skutkovou podstatu trestného činu naplňuje jen jednání protiprávní uvedeno v ustanovení § 13 odst. 1 trestního zákoníku: *(1) Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.*

Protiprávnost tedy výslovně vylučují konkrétní ustanovení, která zpravidla začínají negací jiných trestněprávních norem – „čin jinak trestný“ nebo „trestný čin nespáchá.“ [11]

Krajiné nouze § 28 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník:

(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o krajiné nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.

Jedná se tedy o ustanovení upravující zejména situace, kdy je možné chránit zájem chráněný zákonem jedině tím, že se obětuje jiný zájem chráněný trestním zákoníkem. Jednání v krajiné nouzi však musí dále také splňovat skutečnost, že za daných podmínek nešlo nebezpečí odvrátit jinak a způsobená škoda nesmí být větší, než která hrozila od nebezpečí. Do jednání v krajiné nouzi můžeme zařadit například situaci, kdy je přepadena poštovní doručovatelka, které je v šoku a není schopna nutné obrany a po ustavičném a nepříjemném vyhrožování vyřeší celou věc tak, že vydá pachateli hotovost. Jsou zcela splněny podmínky krajiné nouze, a takovéto pracovníci tudíž nemůže hrozit žádný postih.

[11]

Nutná obrana § 29 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník:

(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Tento paragraf definuje základní ustanovení upravující sebeobranu či obranu dalších osob před přímo hrozícím či trvajícím útokem. Zpravidla se jedná o útok na zájem chráněný zákonem – život, zdraví, majetek, čest. V podstatě jde tedy o jakýsi protiútok vedený proti útočníkovi, který útočí na zájmy chráněné trestním zákonem, za účelem hájení těchto zájmů. [11]

Účelem nutné obrany je tedy poskytnout individuální možnost ochrany vlastních zájmů a zájmů jiných osob tam, kde stát selhává v jejich ochraně, neboť zajištění všech zájmů chráněných trestním zákonem na všech místech není v moci žádného státu. K problematice nutné obrany je nutné podotknout, že nesmí být „zcela zjevně nepřiměřená“ vůči hrozícímu útokem. Avšak mezi základní zásady účinné nutné obrany patří, že musí být nepřiměřená, aby následky například boje vždy odnesl útočník, ale ne zase tak moc, aby nebyla „zcela zjevně nepřiměřená“. V praxi to znamená např. to, že pokud je oběť slovně napadena a urážena útočníkem, nemůže ho v rámci nutné obrany zabít. Tato problematika patří mezi často diskutovatelná témata a objevují se zde značné mezery. Vždy totiž záleží na subjektivním vnímání obranné situace osobou, které se cítí nějakým způsobem ohrožena. [11]

Svolení poškozeného § 30 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník:

(1) Trestný čin nespáchá, kdo jedná na základě svolení osoby, jejíž zájmy, o nichž tato osoba může bez omezení oprávněně rozhodovat, jsou činem dotčeny.

(2) Svolení podle odstavce 1 musí být dáno předem nebo současně s jednáním osoby páčející čin jinak trestný, dobrovolně, určitě, vážně a srozumitelně; je-li takové svolení dáno až po spáchání činu, je pachatel beztrestný, mohl-li důvodně předpokládat, že osoba uvedená v odstavci 1 by tento souhlas jinak udělila vzhledem k okolnostem případu a svým poměrům.

Připustné riziko § 31 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník:

(1) Trestný čin nespáchá, kdo v souladu s dosaženým stavem poznání a informacemi, které měl v době svého rozhodování o dalším postupu, vykonává v rámci svého zaměstnání,

povolání, postavení nebo funkce společensky prospěšnou činnost, kterou ohrozí nebo poruší zájem chráněný trestním zákonem, nelze-li společensky prospěšného výsledku dosáhnout jinak.

(2) Nejde o přípustné riziko, jestliže taková činnost ohrozí život nebo zdraví člověka, aniž by jí byl dán k ní v souladu s jiným právním předpisem souhlas, nebo výsledek, k němuž směřuje, zcela zřejmě neodpovídá míře rizika, anebo provádění této činnosti zřejmě odporuje požadavkům jiného právního předpisu, veřejnému zájmu, zásadám lidskosti nebo se přičí dobrým mravům.

Oprávněné použití zbraně § 32 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník:

Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem.

Dalším, pro osobní strážce velmi důležitým právním ustanovením, je § 76 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (jedná se o tzv. trestní řád). V tomto ustanovení je popsán způsob zadržení trestné osoby přistižené při páchání trestného činu nebo bezprostředně po jeho spáchání. Nejedná se ale o zadržení jako takové, protože zadržen může jen PČR. Jedná se o omezení svobody osoby podezřelé, protože omezit může kdokoliv. [11]

Zadržení osoby podezřelé § 76 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád:

(2) Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.

Mezi další velmi důležitá ustanovení nadále patří § 126 občanského zákoníku (Odvrácení škody) a § 2 odst. 2 zákona o přestupcích (Odvrácení přestupku). [15]

Odvrácení škody § 126 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník:

(1) Vlastník má právo na ochranu proti tomu, kdo do jeho vlastnického práva neoprávněně zasahuje; zejména se může domáhat vydání věci na tom, kdo mu ji neprávem zadržuje.

(2) Obdobné právo na ochranu má i ten, kdo je oprávněn mít věc u sebe.

Odvrácení přestupku § 2 odst. 2 zákona č. 200/1900 Sb., o přestupcích:

Přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací

a) přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný zákonem nebo

b) nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak.

4 ZÁSADY VÝKONU OSOBNÍ OCHRANY

„Výkon osobní ochrany (ochrana osob) je vysoce psychologicko-taktickou a návazně technickou záležitostí (činností). Výkon osobní ochrany znamená buď úzkou spolupráci a vzájemnou interakci zúčastněných osob, tj. osob (osoby) chráněných a speciálně cvičených osob (osoby) ochranu zabezpečujících, nebo bez této spolupráce.“ [17]

V této kapitole se budu zabývat zásadami výkonu osobní ochrany jak ze strany státních subjektů (např. PČR, SOG), tak ze strany soukromých bezpečnostních agentur či jiných soukromých subjektů provozujících osobní ochranu. Musím však poznamenat, že se tyto zásady nijak výrazně navzájem neliší. Nezáleží na tom, zda byl osobní strážce vychován a vycvičen policejním orgánem nebo soukromým subjektem. Vždy záleží jen na tom, aby byl precizním a profesionálním ochráncem, který nezanedbá ani ten nejmenší detail. Oba sektory jsou vzájemně provázány. Každý soukromý subjekt provozující osobní ochranu by měl částečně spolupracovat s policií. Není neobvyklou věcí, že osobní strážci z řad policistů často později pracují pro soukromý sektor.

Osobní strážci z řad policistů jsou však limitováni rozkazy a pravidly. Je zřejmé, že u nich ani nedochází k takové interakci mezi klientem a strážcem, jak je tomu u soukromých bodyguardů. Státní osobní ochránci také pracují spíše nárazově. To znamená, že se specializují na návštěvy různých vysoce postavených osob (politiků, církevních představitelů, atd.), zpravidla na určitou dobu (víkend, týden).

Soukromý osobní strážce má mnohdy na vybranou, jakého klienta upřednostní. Bodyguard provede analýzu potencionálních hrozeb a rizik u možných klientů a poté přijme zakázku, která bude nejméně riskantní. Ekonomická část by měla být až druhořadá. Je nutné si však uvědomit, že z obchodního hlediska je každé odmítnutí zakázky minusové a taktéž poškozuje obchodní prestiž. Riziko obchodní zakázky (o kterém bude řeč v následující kapitole) musí být úměrné získaným finančním prostředkům v návaznosti na nebezpečí úrazu a smrti. Dalším důležitým zjištěním je, že osobní ochránce na komerční bázi může účinně pracovat pouze natolik, jak mu to chráněná osoba sama dovolí. To mnohdy velice znesnadňuje jeho roli a mnohdy se tak role bodyguarda míjí účinkem. Jak bylo konstatováno již v úvodu, z bodyguarda se postupem času stává spíše „bezpečnostní asistent“, který doprovází klienta při každodenních rutinních záležitostech.

4.1 Výkon osobní ochrany ze strany státu

Ochranu osob lze v podstatě provádět:

- a) S předchozí přípravou (předkrokově).
- b) Bez předchozí přípravy (situačně reálně).

4.1.1 Výkon osobní ochrany s předchozí přípravou

Pro výkon osobní ochrany předkrokově je třeba zohlednit několik následujících bodů:

Osobnost chráněné osoby komplexně:

Jedná se o množinu fyzických a psychických vlastností. Mezi fyzické vlastnosti patří – výška, váha, pohyblivost, ostrost zraku, ostrost sluchu. Mezi psychické vlastnosti pak řadíme – zvyklosti vázané na zájem a okolí, oblečení, obutí, vybavenost např. osobní zbraní, případně vybavenost ortopedickou pomůckou, ochotou či neochotou spolupracovat. Významnou roli zde sehrávají také minulé zkušenosti z psychicky zatěžovaných prožitků. [17]

Trasa pohybu a časový rozpočet pohybu chráněné osoby:

Zde řadíme program dne (týdne) osoby (osob) nebo program celé doby požadovaného výkonu ochrany. To znamená, že osobní ochránci musí předem připravit a prozkoumat trasu pohybu, dostatečně rekognoskovat nebezpečná místa - rizikové prostory s větší frekvencí osob a zaparkovaných motorových vozidel, odpadkových kontejnerů, rohů a zákoutí budov, střech, komínů, přístaveb, výtahů v domech a podobně. [17]

Operativní zjištění veřejného mínění či osobních vztahů:

Zde se jedná zejména o problematiku spojenou s ochranou významných a známých osob, jako jsou například osoby z oblasti církevní, kulturní, politické, dále také z oblasti ekonomiky, sportu atd. Je zde zohledněno také nebezpečí útoku skupin (menšin, skinů, náboženských fanatiků, fotbalových fanoušků, davu osob). [17]

Dopravní prostředky:

Jedná se o dopravní prostředky, ve kterých se daná osoba bude pohybovat nebo pohybuje. U osobního automobilu je zkoumána konstrukce a možnosti odolání útoku střelbou z palné zbraně, dále také převržení např. skupinou osob. Zjišťuje se taktéž rychlost a řídicí vlastnosti, zabezpečovací prvky s návazností na možnost rychlého otevření vozidla a

úniku. Řadí se sem i prostředky hromadné dopravy, prostředky státní i soukromé letecké, autobusové a železniční dopravy, zahraniční dopravní prostředky. [17]

Místo jednání chráněné osoby:

V této části jsou zahrnuty veškeré místnosti a prostranství, ve kterých se zájmová osoba pohybuje. Jedná se tak o obchodní síť, úřady, kulturní podniky, církevní budovy, sportovní podniky, dále pak také stravovací a zábavní podniky (restaurace, bary, noční kluby atd.). Doporučuje se prozkoumání a určení nejvhodnějšího konkrétního místa pro návštěvu hlídané osoby. [17]

4.1.2 Výkon osobní ochrany bez předchozí přípravy

Pro předem neplánovanou, tedy situačně reálnou ochranu určené osoby, je nutno získat alespoň základní informace o této osobě. Zde jsou vypsány základní body, které by si měl bodyguard bezpodmínečně zjistit:

- získat informace o ochraňované osobě;
- zjistit rámcový program návštěvy (délku, denní program v čase požadované ochrany apod.);
- zjistit informace k případnému vzniku nebezpečí pro ochraňovanou osobu;
- zjistit rámcově účel návštěvy. [17]

4.2 Výkon osobní ochrany ze strany soukromých bezpečnostních subjektů

4.2.1 Důvod osobní ochrany a přijetí zakázky

Základním kritériem při přijímání zakázky týkající se osobní ochrany klienta je zjištění faktického důvodu požadavku osobní ochrany. Jedná se o zásadní otázku, která zcela překrývá veškeré další problémy, které se zakázkou vzniknou. Nutností je především vědět, o jakou osobu zákazníka se jedná, aby bylo možné správně provést analýzu rizik a posouzení hrozeb. Posouzení hrozeb a následné stanovení stupně ochrany se provádí právě ze zpracovaných výsledků získaných při analýze rizik. [18] [12] „*Posouzení hrozby, které by mohl být klient vystaven, umožňuje ochrannému týmu stanovit odpovídající stupeň ochrany a odhadnout, s jakou pravděpodobností dojde k nějaké nebezpečné situaci. Tuto*

analýzu je třeba provádět znovu a znovu s ohledem na životní styl klienta, jeho postavení v obchodním nebo politickém světě a s ohledem na jeho cestovní plány.“ [18]

Důvod osobní ochrany by se měl také objevit v příloze obchodní smlouvy, kde zákazník spolu s bodyguardem (pracujícím pro agenturu nebo soukromníkem) bude koncipovat své požadavky na ochranu. Při zjišťování důvodu ochrany je nutné také vědět, zda dotyčná osoba již v minulosti měla ochranu, případně kým byla prováděna. Zda již byla napadena - pokud ano, kým (je-li to známo). Klient by měl také sdělit, zda on sám očekává nějaké nebezpečí a od koho hrozí. Ve vlastním zájmu klienta dále také je, aby sám sdělil veškerá rizika a důvody požadované ochrany, aby se osobní ochrana mohla co nejlépe logisticky připravit. *„Dokonalá znalost zákazníka, jeho rodiny, přátel, styků, zájmů, činností včetně volného času je důležitá pro přípravu zakázky. Každá lež, zkreslení skutečností a vědomé zatajování důležitých aspektů pro výkon osobní ochrany se okamžitě vymstí a často může mít nedozírné následky nejen pro zákazníka, ale i pro bodyguarda.*“ [12]

Ze zjištěných skutečností a informací o osobě zákazníka, které bodyguard získal vlastním šetřením nebo sdělením od zákazníka, se provede analýza, na jejímž základě se rozhodne, zda zakázku osobní ochránce přijme, či nikoliv. Jak bylo řečeno již v úvodu kapitoly, ekonomická stránka by měla být až druhořadá! Není hanbou odmítnout zakázku, která svojí náročností nebo neúměrností přesahuje rámec bodyguardových schopností a jeho logistického zázemí. [12]

4.2.2 Pojem „riziko“ a „hrozba“

Velmi vážným a diskutovaným problémem při provádění analýzy a přijímání zakázky jsou pojmy „riziko“ a „hrozba“. Velké množství profesionálů si tyto pojmy plete nebo nedostatečně rozlišuje. Avšak ke správnému pochopení, porozumění a provedení analýzy hrozeb je nutno tyto pojmy rozlišovat. Pojem „hrozba“ představuje především to, co ohrožuje klienta zvenčí. Jedná se o aspekty, které jsou klientem těžko ovlivnitelné – politická situace v zemi, celková úroveň zločinnosti a kriminality v zemi, případně obchodní či politické postavení VIP¹ osoby. Zatímco „riziko“ je do jisté míry ovlivnitelné klientovým chováním – chování na veřejnosti, vlastní aktivity, veřejně prohlášené názory, atd. [18]

¹ V.I.P – Very Important Person (velmi důležitá osoba)

4.2.2.1 *Hrozby a jejich kategorizace*

Při charakterizaci a rozdělování hrozeb je nutné brát v potaz, že ne všechny hrozby mířené na VIP osobu budou pouze fyzického charakteru. Podle specialistů na tělesnou osobní ochranu jsou hrozby děleny do čtyř hlavních kategorií:

1. Ohrožení klientovy bezpečnosti.
2. Ohrožení klientovy rodiny.
3. Ohrožení klientovy psychické a duševní pohody.
4. Ohrožení klientova soukromí. [18]

Posouzení hrozeb

Jednoduchý způsob, jak specifikovat proces posouzení hrozby, je vyčlenit si potencionální oblasti hrozeb. Do první kategorie patří hrozby proti klientovi samotnému:

- bohatství, majetek a společenské postavení;
- proslulost a veřejné mínění;
- politické názory;
- cestování do určitých oblastí.

Druhou skupinu tvoří hrozby spojené s pozicí klienta:

- jako symbolu vlády, společnosti, filozofie;
- jako autoritativní a charismatické postavě;
- kvůli politickým názorům;
- kvůli církevnímu vyznání a názorům;
- jako o osobě, která se často ukazuje v médiích;
- kvůli zahraničním cestám;
- jako osobě reprezentující určitou kontroverzní politickou stranu nebo církevní skupinu. [18]

Typy hrozeb

Hrozby jsou rozdělovány podle toho, jak jsou zřejmé na pohled, a co všechno mohou ve svém principu zahrnovat a jaké ohrožení představují pro klienta samotného.

Jedná se o možné útoky vedené proti klientovi - slovní napadení, házení předmětů (kameny, plechovky, oblečení, atd.), útok údernou zbraní (baseballová pálka, palice) či

sečnou zbraní (meč, dýka, nůž), útoky na vozidla, výbušniny, biologické a chemické hrozby, únos, atd. [18]

Potencionální útočníci

Dalším aspektem, který je nutno brát v úvahu při posuzování potencionálního nebezpečí, je určení možných útočníků a jejich rozdělení podle povahy, chování a záměru.

Může se jednat o vyšinuté a psychicky narušené útočníky, o fanatiky mentálně závislé na chráněné osobě (stalking), ²nespokojené zaměstnance, zločince poháněné osobní pomstou, kriminální živly, teroristy, profesionální zabijáky, zahraniční organizace, únosce za účelem odměny a tak dále. [18]

Nutno poznamenat, že seznam možných útočníků musí být neustále aktuální a upravovaný podle možných hrozeb. Například, pokud byl již někdy v minulosti veden útok na VIP osobu fanaticky vyšinutým pronásledovatelem, který byl zadržen a zavřen do věznice či léčebny, tak není znovu až tak pravděpodobné, že se najde někdo podobného myšlení. Proto se tento jedinec posune v seznamu útočníků na nižší pozici. Dojde-li však k propuštění, musí se seznam aktualizovat a znova být brán v potaz hrozící útok od stejného fanatika. [18]

4.2.2.2 Rizika a jejich kategorizace

Jak bylo uvedeno již v úvodu kapitoly, rizika hrozící klientovi jsou do jisté míry ovlivnitelné jeho chováním. Záleží jenom na něm, zda si bude ochoten odepřít nějakou společenskou událost (např. lov), která by ho vystavovala zvýšenému riziku a příležitosti k útoku, zda si bude vědom svých zdravotních problémů a bude je respektovat, zda si bude vědom problémů s alkoholem atd. Do jisté míry však záleží také na osobním strážci klienta, na jeho vystupování a profesionalitě. Je zřejmé, že VIP osoba obklopená dlouhá léta profesionální skupinou tělesných strážců bude dbát jejich rad a respektovat jejich názory. [18]

Do první skupiny tedy patří vyhodnocení případných zdravotních komplikací klienta, které musí být samozřejmě brány v úvahu:

² Stalking – nevhodné chování a obtěžování projevující se zejména opakovaným fyzickým sledováním, nechtěnými kontakty (dopisy, mobil, atd.), dlouhodobým sledováním aktivit určité osoby a sbíráním informací o ní, atd.

- srdeční obtíže, alergie, cukrovka a další onemocnění či zdravotní problémy;
- předešlá zranění (např. zranění omezující pohyb klienta).

V úvahu dále připadají také okolnosti, které by mohly ohrozit reputaci klienta:

- sexuální styky – mimomanželské, s prostitutkami, homosexuální;
- kontakt s kriminálními živly či gamblery;
- alkoholismus;
- sklon k názorům, které by způsobily problémy při zveřejnění médií. [18]

Poslední skupinu rizik tvoří činnosti, kterým se klient věnuje především ve svém volném čase a mnohdy představují opravdu velkou potencionální hrozbu. Patří zde hlavně adrenalinové aktivity (lov, lyžování, jízda na koni, skoky padákem, potápění, rafting, záliba v motorkách, horolezectví a tak dále). [18]

4.2.2.3 Ostatní hrozby

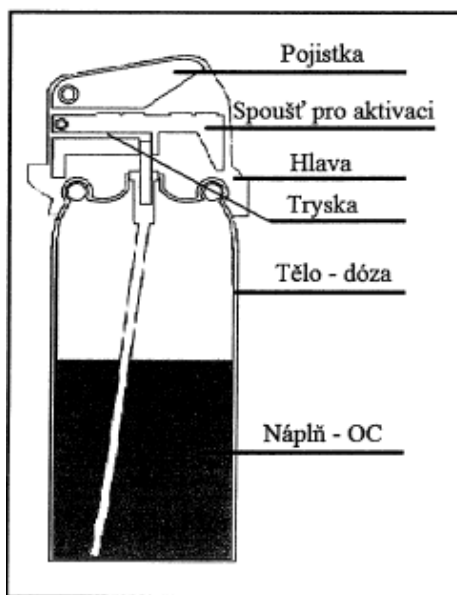
Poměrně malou, ale samostatnou skupinu tvoří hrozby a rizika, které mohou zasáhnout dům, ve kterém VIP osoba bydlí, hotel, ve kterém osoba přebývá na své služební cestě, místa, kde osoba pracuje a zdržuje se, a další různé nepředvídatelné události - požár, zasažení elektrickým proudem, možnost utonutí, bezpečnost budov a objektů (schodiště, výtahy, podzemní parkoviště, vedlejší východy), nehody a komplikace související s dopravou. [18]

4.2.3 Logistické zabezpečení zakázky

Je velmi důležité nepodceňovat úlohu bodyguarda z hlediska logistiky. Zázemí bodyguarda začíná dokonalou fyzickou přípravou (zdatnost, vytrvalost, posilování, plavání, atd.). Do fyzické přípravy se řadí taktéž znalost sebeobrany a útočných prvků pro zneškodnění útočníka a také střelba. Velmi důležitá je i celková psychická stabilita a absolutní absence jakýchkoli návykových látek (drogy, alkohol, některé druhy léků a léčiv). Důraz je kladen i na kvalifikované řízení vozidla. Nemělo by však být pravidlem, že bodyguard je zároveň řidičem. Při souhře více osobních ochránců bývá zpravidla jeden ochránce vyčleněn pouze pro řízení motorového vozidla a v této dovednosti se neustálým tréninkem zdokonaluje. [12]

Důležitou přípravou pro správnou funkci bodyguarda je pochopitelně také vybavenost osobními zbraněmi. Osobní ochránce nosí osobní zbraň (zpravidla pistoli), záložní zbraň

(pistole nižší ráže), chladné zbraně (speciální útočné nože, atd.). Další dovybavení může tvořit také aerosolový sprej, elektrický paralyzér, pouta, mobil, vysílačka (zpravidla tehdy, pracují-li bodyguardi ve skupině a musí udržovat spojení mezi sebou a centrálou). Mezi další pomůcky se řadí vyprošťovací struna a kapesní lékárnička. [12] „*Logistické spojení bodyguarda s pultem centralizované ochrany, respektive dispečinkem je nevyhnutelné. Bez zázemí totiž nemůže bodyguard kvalifikovaně vykonávat svou činnost.*“ [12] [32]

Obrázek 1: Jednotlivé komponenty obranného spreje [32]

Jak bylo již zmíněno, bodyguard musí mít zajištěno kvalitní spojení, aby mohl v případě nouze přivolat posily a pomoc a rovněž mohl informovat o situaci. K tomu je nutno zajistit a připravit spojovací prostředky, mobil, vysílačku. Kvalifikovaný bodyguard je neustále ve spojení se zabudovaným sluchátkem a mikrofonom. Bodyguardi komunikující ve skupině musí mít záložní frekvenci a příruční mobil malých rozměrů s předem navolenými účastníky volání podle důležitosti. [12]

Z charakterizace vybavení bodyguarda je patrné, že i v dnešní době je problematické mít u sebe takovou škálu věcí, byť pro kvalifikovaný výkon nutných. Proto je třeba, aby měl osobní ochránce pro výkon své profese praktický oděv, v jehož částech lze uschovat všechny pracovní prostředky. Jde o kvalitní, pohodlný a na míru ušitý oblek se speciálními kapsami. Dalším doplňkem je také speciální a pevná obuv. Neméně důležité je i osobní

vozilo bodyguarda vybaveno „handsfree“³ soupravou, radiem, vysílačkou. Dopravní prostředek by měl být speciálně upraven – neprůstřelné sklo, pevnější gumy, silnější motor, dostatečný prostor, částečné opancéřování a případně další úpravy. [12]

4.3 Psychologicko-taktické zásady při ochraně osob

Jedná se o výpis událostí a činností, kterým by se měl osobní strážce vyhnout, a také etických zásad, jichž by měl před výkonem služby dbát:

- minimálně 24 hodin před výkonem služby odpočívat, nepožívat alkoholické nápoje a drogy, nepožívat léky;
- neprojektovat zvyklosti svého osobního života, které by mohly vést k narušení výkonu osobní ochrany (např. navštěvovat noční podniky, hospody, zakouřené místnosti, atd.);
- nepřejídat se a nekouřit;
- neprovádět fyzicky ani duševně namáhavou práci;
- být pro výkon osobní ochrany řádně připraven (pohodlné oblečení a obutí, vyzbrojen osobní střelnou zbraní, kterou dokonale ovládá) a být upraven;
- při výkonu ochrany se nerozptylovat a zachovávat maximální soustředěnost a pozornost;
- mít dokonale nacvičené a připravené použití obranných prostředků (zbraní, pout, slzotvorných plynů atd.) ze všech různých poloh, v nichž by se při zásahu mohl ocitnout (ze stoje, sedu, lehu, kleku a podobně); [17] [18]

³ Handsfree (volné ruce) – je zařízení, které umožňuje telefonovat mobilním telefonem tak, aby měl telefonující volné ruce a mohl se věnovat jiným činnostem (řídít automobil).

5 OSOBNOST OCHRÁNCE

Pro osobní ochránce bývá zpravidla vhodnou zkušeností a přípravou předchozí služba ve státních bezpečnostních nebo ozbrojených složkách. A to hlavně proto, že během této praxe lze získat odbornou přípravu např. v těchto oblastech: taktická připravenost (pěší, ve vozidlech), zacházení se střelnou zbraní, boj beze zbraně (speciální armádní či policejní bojová umění). Mezi nejdůležitější však patří schopnost plánovat a vést operace, spolupracovat v týmu, schopnost podřídit se autoritě a uposlechnout rozkaz, důsledně dodržovat příkázaná opatření atd. Podobných zkušeností může však bezpochyby nabýt i bodyguard vyškolený soukromým bezpečnostním subjektem za účelem provozu komerční ochrany. *„Ale právě schopnost dodržet požadavky na komfort a disciplínu během výkonu služby jsou mnohdy hlavním kvalitativním rozdílem výkonu služby, pokud se pokusíme navzájem porovnat specialisty státního a privátního sektoru.“* [11]

5.1 Příprava

Při absolvování speciálních přípravných kurzů pro možné budoucí bodyguardy, se absolventi kurzu zaměřují na výuku a zdokonalování zejména v oblastech:

- zásady bezpečnosti práce;
- první pomoc;
- úvod do problematiky, role a pole působnosti osobních strážců;
- analýzy a detekce hrozeb a rizik;
- kontrasledování a průzkum;
- operační plánování;
- právní nauka, legislativa, interpersonální vztahy, komunikace, společenské chování;
- osobní ochrana v týmové spolupráci;
- taktika pěší techniky a taktika přesunu vozidly;
- zabezpečení místa, lokace;
- incidenty a jejich řešení;
- zvládání interpersonálních konfliktů. [11]

Základní školení pracovníků pro výkon profese osobních strážců bývá zpravidla plánováno minimálně na 150 výukových hodin, což odpovídá asi osmnácti dnům. Každý osobní strážce si však musí uvědomit, že kvalitní výkon jeho profese nespočívá „pouze“ ve

zvládnutí přípravného kurzu, ale v ustavičném celoživotním vzdělávání týkajícím se této profese.

5.2 Základní dovednosti

5.2.1 Doprovod klienta a znalost taktik

Sem patří veškeré doprovodné a pěší techniky, které jsou nutné pro pěší přepravu klienta. S rostoucí hrozbou se pochopitelně zvyšuje i počet bodyguardů v týmu a mění se také doprovodné formace. Strážci musí mít neustálý přehled o tom, co se děje v prostoru kolem klienta, aby mohli v případě potřeby účelně zasáhnout. [19]

5.2.2 Schopnost ovládnutí dopravních prostředků

Je zřejmé, že klient nebude chtít chodit všude pěšky, proto patří osobní dopravní prostředky k nejběžnějším prostředkům pro přesun klienta na delší vzdálenost. Ochranný doprovod v dopravním prostředku se skládá ze tří fází:

1. Ochranná fáze – snaha vyhnout se možné nebezpečné situaci.
2. Fáze vyhnout se – schopnost dopravit klienta do bezpečí v případě neočekávaného přepadení.
3. Útočná fáze – pro případ, kdy je nutností použít automobil jako zbraň. [19]

Obrázek 2: Řidič se učí techniky vražení do vozu útočníka. [18]

5.2.3 Komunikace

Jedná se o schopnost bodyguardů domluvit se za pomoci gest a speciálních znaků v situacích, kdy to není možné verbálně. Z toho důvodu by měl být každý bodyguard vzdělán v oblasti verbální i neverbální komunikace.

Mezi bodyguardy se dále rozlišují dva druhy komunikace. Jedná se o „nešifrovanou“ komunikaci (nezabezpečená forma) a „šifrovanou“ komunikaci (zabezpečená forma). Nešifrovaná komunikace umožňuje jednotlivým týmům komunikovat bez rizika nedorozumění se prostřednictvím dorozumívacích médií (vysílačky atd.).

Nicméně, strážci nemají zájem o to, aby se informace o tom, „kdo“, „kdy“, „kde“, dostala do nežádoucích rukou – hrozila by poté totiž možnost bombového útoku, nasazení odstřelovače či zákeřné přepadnutí ze zálohy.

Součástí bezpečné komunikace je také ECS.⁴ Jedná se o fyzické a elektronické vyhledávání aktivních a pasivních prostředků elektronického sledování. [19]

5.2.4 Znalost výbušných zařízení

Ohledání a rekognoskace terénu umožňuje strážcům lokalizovat a identifikovat hrozby, které představují výbušné a zápalné improvizované zařízení profesionálního či amatérského charakteru. Dojde-li k nalezení takového zařízení bodyguardem, je jeho úkolem odhadnout charakter zařízení (maketa) a případné ohrožení. Usoudí-li, že se jedná o skutečné zařízení, je jeho povinností pokusit se o evakuaci daného prostoru a předat informaci o nalezení příslušným orgánům. [19]

5.2.5 Střelecká příprava a střelba

Je více než jasné, že se v dnešní době bodyguard bez střelné zbraně neobejde. Základem proto je, aby uměl dokonale zacházet se střelnými zbraněmi. Nejedná se pouze o hlavní zbraň, ale také o zbraň záložní, která bývá zpravidla menších rozměrů a menší ráže. Střelecký výcvik zahrnuje celou řadu úkonů souvisejících se zbraněmi.

Než dojde ve výcviku k samotné manipulaci se zbraní, musí se osobní strážce prvně naučit, jak se o střelnou zbraň starat, aby byla vždy připravena a nedošlo k jejímu selhání. To znamená rozložení zbraně, vyčištění a poté následné složení do původní podoby. Další krok výcviku je učení samotné manipulace se zbraní – plnění zásobníku, zasunutí zásobníku do zbraně, nabíjení, ukládání do pouzdra a vybití zbraně. Od základní manipulace, přes úchop a držení zbraně se postupně přechází k samotné střelbě. To obnáší tasení zbraně, zvládnutí postoje pro střelbu, změny postoje, střelbu z různých pozic, střelbu

⁴ ECS (Electronic Counter Surveillance) – nedoslovně přeloženo jako „elektronické zařízení proti sledování.“

za pohybu, střelbu na pohybující se cíl a další úkony související se střelnou zbraní. [15] [19]

5.2.6 Speciální sebeobrana

Jedná se o nežádoucí boj v těsné blízkosti klienta. Slovo nežádoucí užívám, protože snaha bodyguardů je odvrátit potenciální nebezpečí v počáteční fázi dříve, než přijde na řadu právě ohrožení klienta v jeho bezprostřední blízkosti. Tato dovednost zahrnuje zneškodnění útočníka a jeho případné zadržení (pouze omezení svobody) pomocí speciálních zadržovacích technik. Osobní strážce proto musí ovládat tyto dovednosti: zacházení se střelnou zbraní a následná střelba, schopnost reagovat a zneškodnit ozbrojeného útočníka (nůž, palice, atd.), boj se zbraní, boj s improvizovanou zbraní a samozřejmě také boj beze zbraně. Pro strážce je také velmi důležité, aby byl schopen porozumět řeči těla a neverbálním znakům útočníka. Mnohdy mu to umožní odhadnout zárodek útoku dřív, než je samotný útok veden.

Je však velmi důležité také podotknout, že tyto dovednosti patří k velmi složitým. Je opravdu těžké dokonale se naučit veškeré techniky boje beze zbraně, zadržování a o to těžší je poté ještě použít v praxi. Jsou za tím hodiny trénování, tvrdé práce a neustálého zdokonalování se. [19] [32]

5.2.7 Zvládnutí první pomoci

Základním úkolem první pomoci je schopnost obnovení životních funkcí. Jelikož není možné, aby byl v každé skupině bodyguardů přítomný zdravotník, musí každý bodyguard absolvovat kvalitní přípravu a kurz první pomoci. Osobní strážce se neobejde bez znalosti první pomoci, poučení o běžných léčivech a informací o nejčastějších zraněních a onemocněních. Strážce, který absolvoval zdravotnický kurz, by měl být schopen poskytnout první pomoc a ošetřit zranění klienta. Nejdůležitějším pravidlem při poskytování první pomoci je posloupnost jednotlivých úkonů, která musí být dokonale zautomatizována. [15] [19]

„Profesionální osobní ochránce se stává skutečným specialistou až po několika letech intenzivního výcviku a praktického výkonu činnosti ochránce.“ [11]

5.3 Základní znalosti

5.3.1 Znalost společenského chování

V rámci výkonu své profese musejí často bodyguardi spolu se svými klienty navštěvovat různé večírky a jiné společenské akce. Je proto velmi důležité, aby se chovali co nejvíce přirozeně a přizpůsobili se danému prostředí tak, aby byli nenápadní. Je nezbytné, aby vystupování strážce odpovídalo profilu klienta a společenské situaci, ve které se nacházejí. Základní znalosti společenského chování obnáší tyto znalosti – stolování, společenské oblékání, formální jednání s lidmi a znalost průběhu slavnostních obřadů a jiných společenských akcí. [15]

5.3.2 Znalost právních norem

Je pochopitelné, že základním předpokladem pro výkon profese osobního strážce je znalost právních norem, aby při výkonu služby nedošlo k porušení zákona. Pro bodyguarda pracujícího v soukromém bezpečnostním sektoru je nutné, aby ovládal zejména právní rámec související s činností SBS. Další důležitou znalostí je znalost právního řádu upravujícího povinnosti a práva vzhledem k ochraně života, zdraví, majetku a jiných oprávněných práv klienta nebo osobního strážce. Neznalost právní problematiky by mohla způsobit řadu problémů a nepříjemných situací. [15]

5.3.3 Znalost základů psychologie

Znalosti z psychologie jsou pro osobního strážce důležité hlavně proto, že jsou na jejich základě schopni odhadnout z chování a vystupování osob jejich pocity a úmysly. To jim poté umožňuje lépe rozpoznat potenciální útočníky. Těmto „podezřelým“ osobám pak mohou věnovat větší pozornost. Včasným vyhodnocením a včasnou reakcí může zkušený bodyguard útočníka odhadnout dřív, než dojde k problémům. [15]

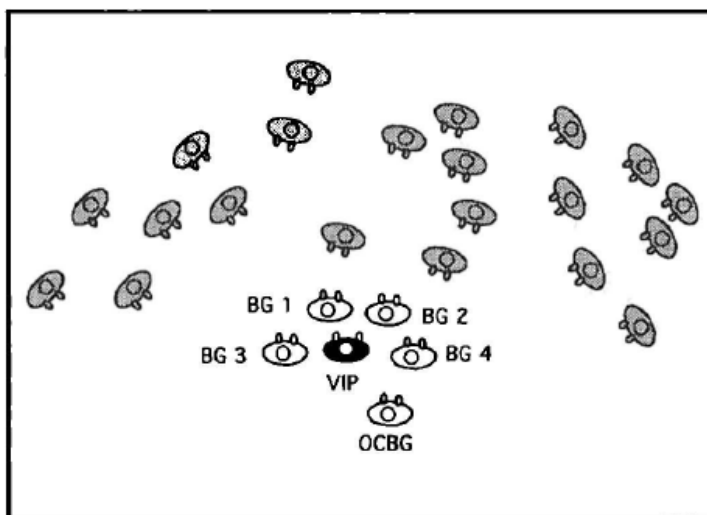
Další nespornou výhodou psychologie je znalost šokových a posttraumatických opatření, protože zvládání stresových situací probíhá u každého jedince jinak. Může se pak stát například to, že po zmařeném pokusu o atentát na klienta se klient nervově zhroutí a nebude schopen dalšího pohybu či přesunu. Právě i s takovou situací by se měl profesionál v oblasti osobní ochrany vypořádat. [15]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 TAKTICKÉ ČINNOSTI PŘI OCHRANĚ OSOB

6.1 Taktika sektorového dělení prostoru

Taktika sektorového dělení prostoru se využívá zejména v případě, když má VIP více ochránců. V praxi to pak znamená rozdělení si kruhu (tj. 360°) na sektory podle počtu ochránců. Pozornost jednotlivých strážců musí být rozdělena na předem určené úseky tak, aby došlo k pokrytí celého prostoru pohybu hlídané osoby. Výhodou této taktiky je, že případné hrozící nebezpečí je lépe viditelné a postřehnutelné ochráncem daného prostoru a tím mu umožňuje rychlejší reakci a operativnější zásah při případném útoku na chráněnou osobu. Nevýhodou taktiky sektorového dělení prostoru je určitá izolovanost strážců od ostatního okolí, jelikož každý z nich má přidělen konkrétní sektor, za který je odpovědný. Hrozí zde tedy tak selhání reakcí partnera na případné blížící se nebezpečí. Této taktiky se využívá při styku s větším množstvím osob (např. při provádění davem) a také v případech, kdy se chráněná osoba zdržuje déle na jednom místě (nepohybuje se). Dojde-li k selhání jednoho z ochránců nebo k jeho vyřazení z činnosti, musí být předem domluvena zastupitelnost tohoto chybějícího článku. [17]

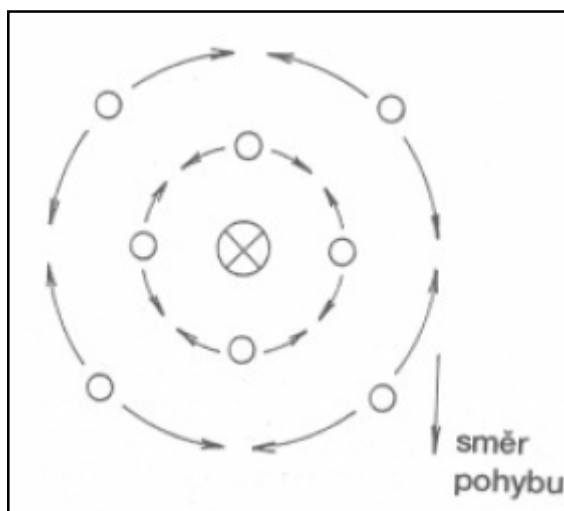
Obrázek 3: Modifikovaný klín pro průchod davem tvořený jednotlivými BG⁵ a OCBG⁶. [18]

⁵ BG (bodyguard) – jednotlivě uspořádání bodyguardi s příslušným číslem pořadí.

⁶ OCBG – velitel týmu.

6.2 Taktika pásmové ochrany

Jedná se o týmovou formu ochrany s větším počtem osobních strážců rozdělených do pásem dle vzdálenosti od hlídané osoby. Většinou jsou vytvořena dvě až tři pásma (těsná ochrana, střední ochrana do vzdálenosti 2 metrů a ochrana ze vzdálenosti nad 2 metry s předem připravenou trasou pohybu). K využití pásmové ochrany dochází při průchodu větší skupinou osob nebo nebezpečným terénem, kde se očekává vznik reálně nebezpečné situace. [17]

Obrázek 4: Schéma pohybu osmi ochránců. [17]

6.3 Taktika pozorování a vnímání

„Je základní a podstatnou součástí bezprostřední činnosti výkonu ochrany osob. S tím souvisí i správný výběr místa postavení ochránce tak, aby si neustále udržoval zrakovou kontrolu nad situací. Nelze připustit např. odtržení davem či skupinou osob od chráněné osoby, její odkrytí, nemožnost s ní komunikovat či se jinak dorozumívat se současnou nemožností zrakové kontroly okolí. Podstatné je okolí. Chráněnou osobu pouze občas periferně sledovat kvůli časování (kontrola vzdálenosti).“ [17]

Tato taktika je velmi náročná. Ochránci musí být opravdu velmi pozorní a vnímat všechno, co se kolem nich děje. Z chování okolních osob musí být schopní vyvodit různé závěry a předvídat hrozby týkající se jak jich, tak taktéž osoby, za kterou jsou zodpovědní. Mnohdy totiž řeč těla dokáže prozradit více, než se potenciální pachatelé domnívají. Při pozorování je tedy nutné zaměřit se především na:

- a) Ruce – to znamená veškerá činnost rukou, manipulace s různými předměty (příruční zavazadla, aktovky, deštníky, podezřelé balíčky, části oděvu přehozené přes ruku atd.). Ukrytí zbraní hromadné účinnosti i zbraní střelných je možné v rukou (vnímat zvyklosti např. obsluhujícího personálu, vybírat taková jídla a pití, která vyžadují úpravu pod kontrolou (flambování, otevírat láhve u stolu, atd.). Pozorovat a vnímat pohyby potencionálního útočníka, i když bude stát zády (sahání do kapes, za oděv, do kabelky či tašky). Vnímat si a pamatovat stejné tváře osob, pamatovat si jejich oblečení, obutí, doplňky a charakteristické rysy zjevu (tetování, barva vlasů...).
- b) Gestikulaci a ideomotorické pohyby osob – výmluvné dorozumívání a výmluvná gesta (očima, hlavou, rukama, tělem). Při zjištění podezření na možnou hrozbu se snažit zajistit potencionální místo útoku.
- c) Vnímat pachy – zaměřit se zvláště na úniky plynu, kouře či dýmu. Co nejrychleji lokalizovat místo úniku a uniknout z dosahu.
- d) Vnímat změny hladiny a intenzity světla v prostoru (možnost signalizace). Dávat pozor při přechodu ze světla do tmy a opačně (nutná adaptace na prostředí kvůli orientaci v prostoru). [17]

6.4 Taktika naslouchání

Je nezbytné a velmi důležité být ostražitý při vnímání zvuků, především pak těch, které jsou atypické pro určité dané prostředí, ve kterém se ochránci s klientem nacházejí a kde operují. Pozornost a všímavost upřít zejména na tvrdá cvaknutí (závěry zbraní), údery atd. Činnost naslouchání je však vždy nutné spojovat ještě s pozorováním osob a se zkoumáním jejich chování. Nesmí se opomenout také to, že pachatelé se mohou pokusit odvést pozornost strážců prostřednictvím nápadného hluku a poté vést samotný útok odjinud. Nutno se zaměřit a reagovat taktéž na zvuky charakteristické pro motorová vozidla (bouchnutí dveří, zaskřípění brzd atd.). [17]

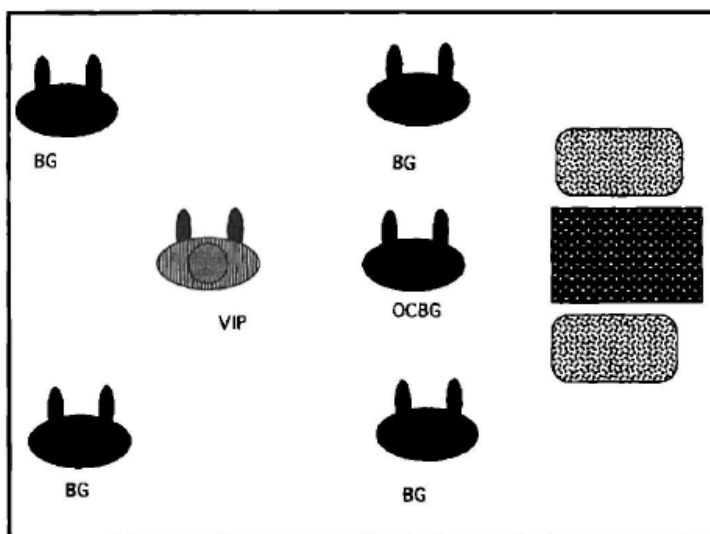
6.5 Anticipace činnosti okolí

Úkolem anticipační činnosti je rozpoznání hrozícího nebezpečí (útok) na základě vnějších znaků okolí a následné ohodnocení těchto znaků jako nebezpečných:

- To znamená, že je nutno anticipovat terén, ve kterém se tým nachází a pohybuje (frekventovanost ulic), dále však také budovy (dveře, okna atd.), kolem pohybující

se vozidla (zvláště pak ty, které například zpomalují nebo zastavují v blízkosti), přírodní předměty (stromy, křoviska, vysokou travu), předměty a objekty (odpadkové kontejnery, parkoviště, špatně osvětlené či neosvětlené prostranství), interiér budov (chodby, průjezdy, výtahy atd.)

- Dále se jedná také o osoby, jež se svým neobvyklým chováním vymykají běžné činnosti (skrývání se, manipulace s předměty, skryté sledování a pozorování chráněné osoby atd.). [17]

Obrázek 5: Formace, kdy se skupina pohybuje otevřeným terénem, v němž hrozí riziko útoku z pravé strany. [18]

6.6 Umění improvizace

Pojem improvizace obecně označuje schopnost přizpůsobit se a reagovat na neočekávanou situaci. V oblasti ostrahy osob míníme improvizací především to, že při nenadále nebezpečné situaci, kdy nemůže být dodržen předem stanovený taktický plán, musí být ochránce schopen okamžitě přejít na účinné nouzové řešení. Improvizace jako taková představuje vysoké nároky na myšlení strážců a na udržení jejich psychické stability. Ochránci musí být totiž schopni učinit správné rozhodnutí, které povede k účinné ochraně osoby, a to ve velmi krátkém časovém úseku (jedná se zejména o milisekundy). Ochránce musí být v případě potřeby schopen reflexivně přejít na nouzové varianty výkonu ochrany osob (přípravený nouzový plán). [17]

6.7 Taktika pohybu

„Taktika pohybu je základní činností ochrany osoby. Důležitá je rychlost, rytmus a směr pohybu. Pohyb ochránce musí být vždy takový, aby zaručoval bezprostřední kontakt s ochraňovanou osobou a její krytí ze všech stran a směrů.“ [17]

Taktika pohybu je velmi důležitým prvkem ochrany pohybující se osoby. Je nutné si uvědomit, že neustálý pohyb a přesun z místa na místo znesnadňuje případnému pachateli např. zamíření střelnou zbraní nebo zasažení hozeným předmětem. Pohyby ochránců by se měly vzájemně prolínat. Jsou dány tři základní prvky pohybu – vpřed, vzad a do strany. Při vykonávání jednoho z těchto pohybů musí však ochránci dbát toho, aby byla chráněná osoba vždy kryta jedním z nich. Pohybové akce musí být předem připraveny a secvičeny tak, aby každý ochránce v případě nebezpečí věděl, jak se v případné situaci zachovat. Strážci musí mít také rozvrhnuty role a úkoly, které při možné potencionální hrozbě dodržují. Například jeden až dva ochránci kryjí svými těly osobu (strhnou ji k zemi a následně odvedou z místa útoku a od hrozcícího nebezpečí), zatímco zbývající ochránci se zaměří na opatření proti útoku. [17]

6.8 Taktika krytí

Krytí a skrývání jsou akce, které podstatně napomáhají a usnadňují ochranu osoby při vzniku bezprostředního ohrožení. S taktikou krytí a skrývání souvisí i schopnost improvizace strážců, a to zejména při hledání ochranných krytů v situaci bezprostředního ohrožení osoby. Je-li to však možné, měly by být možnosti ochranných krytů předem připraveny a nevyhledávány až v případě existující hrozby. Kryt by měl v první řadě zabránit průniku střel či jiných zbraní. Použití krytu umožní ochráncům jednak lépe se zorientovat v dané situaci, dále jim však také poskytne více času pro provedení následujících kroků. [17]

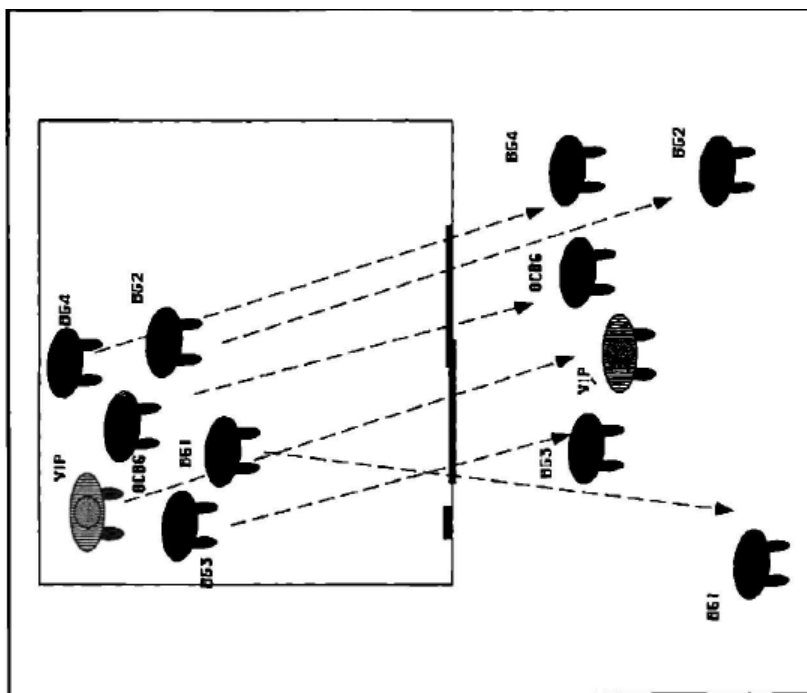
6.9 Taktika skrývání

Zde se jedná o strategický pohyb, jenž sice nezabrání střelám a jiným obdobným předmětům v zásahu, ale jeho úkolem je především zabránit vizuálnímu kontaktu s chráněnou osobou. [17]

6.10 Taktika souhry úkonů s partnery a taktika členění útoku

Pod pojmem souhry úkonů s partnery se rozumí to, že ochránci musí být vzájemně sladění a vzájemně se podporovat při odražení útoků proti nim samým a chráněné osobě. Při zásahu je vždy určen velitel, který celou operaci řídí a je za ni pochopitelně také zodpovědný. Musí být přesně stanoveno, kdo bude provádět jaké úkoly při hrozícím nebo trvajícím útoku na chráněnou osobu. Rozvržení těchto rolí vždy záleží na počtu strážců. Vždy je tedy předem určeno, kdo z ochránců bude v případě ohrožení krýt osobu. Nadále se také musí určit, který člen týmu se stane záložním ochráncem v případě, že primárně určený strážce nebude moci osobu chránit, dále kdo z nich a jakým způsobem bude odrážet útok útočníka a jak se bude postupovat v případě, že dojde k úspěšnému zmaření útoku a zadržení útočníka. Nesmí se však zapomenout také na pozorovatele skupiny, který i v momentě útoku sleduje okolí a informuje skupinu. [17]

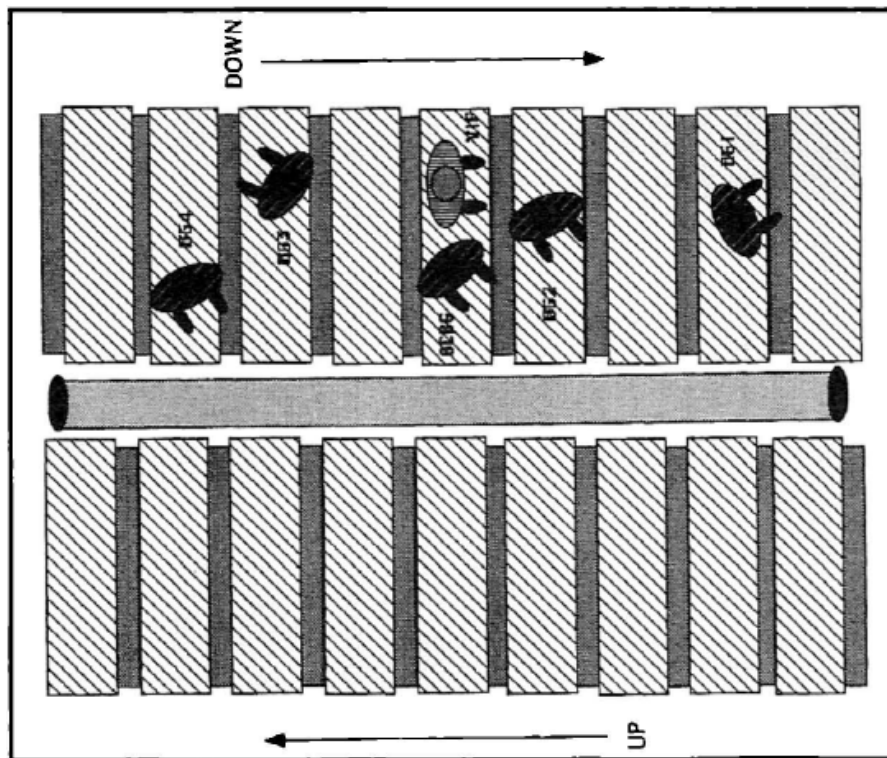
Jako příklad nyní uvedu a popíšu dvě modelové situace, kde je opravdu velmi důležitá celková souhra všech úkonů týmu bodyguardů.

Obrázek 6: Ochrana VIP při výstupu z výtahu. [18]

Na obrázku číslo 5 vidíme taktický pohyb bodyguardů při výstupu z výtahu. Před výstupem z výtahu čekají BG 1 a BG 2 na člena týmu, který byl na místo vyslán jako předsunutá hlídka, aby se ujistil, že je všechno v naprostém pořádku. Poté BG 1 a 2 vystoupí z výtahu a zaujmou své pozice tak daleko od dveří, aby mohl vystoupit zbytek

eskorty i s klientem, a přitom neustále sledují situaci kolem. Jakmile opustí výtah i chráněná osoba (VIP), ochranný tým se zformuje kolem něj a zahájí přesun na další předem určené místo.

Obrázek 7: Ochrana klienta na eskalátoru. [18]

Při doprovodu chráněné osoby na eskalátoru (na obrázku je zachycen pohyb na eskalátoru směrem „dolů“) je nezbytné, aby formace osobních strážců zůstala neustále flexibilní tak, aby dokázala pokrýt všechny zóny možného útoku. Zároveň však musí svým rozestavením poskytovat ochranu chráněné osobě vlastními těly proti případnému nebezpečí. BG 1 je připraven zakročít a zabezpečit prostor na konci eskalátoru, ale neustále sleduje i celkovou situaci. BG 2 kryje spolu s OCBG (velitelem týmu) klienta svým tělem a taktéž sleduje situaci a pohyb osob na protějším eskalátoru (směrem „nahoru“) a v případě potřeby je připraven zabránit útoku. Velitel týmu poskytuje VIP bezprostřední ochranu tělem, musí však taktéž sledovat situaci naproti. BG 3 dohlíží na zadní část formace a stejně jako velitel týmu a BG 2 přispívá taktéž k ochraně VIP tělem. BG 4 pozoruje vedlejší eskalátor a zároveň hlídá vrchní sektor eskalátoru.

7 OCHRANA ÚSTAVNÍCH ČINITELŮ

Způsoby, možnosti a podmínky výkonu osobní ochrany se mohou v jednotlivých zemích výrazně lišit. Závisí to na několika faktorech:

1. situace,
2. legislativní podmínky,
3. úroveň a povaha aktuálních či predikovaných hrozeb,
4. finanční podmínky,
5. odpovědnost,
6. požadavky a potřeby,
7. náklady / výsledek. [11]

Z výše uvedených faktorů vyplývá, že i navzdory základním společným znakům je každý trh, na kterém jsou nabízeny služby v oblasti osobní ochrany, specifický a charakteristický. Velmi důležitým faktorem, který zpravidla rozhoduje o míře využití těchto bezpečnostních služeb, je schopnost státu a jeho specializovaných složek zajistit bezpečnost vlastními prostředky a samozřejmě taktéž vlastními náklady. Z toho logicky vyplývá, že největší poptávka po službách spojených s osobní ochranou bude právě tam, kde stát v této své základní funkci tápe a selhává. [11]

7.1 Ochrana ústavních činitelů v ČR

7.1.1 Útvar pro ochranu prezidenta ČR

„Ochrana prezidenta republiky je tvořena souhrnem opatření, jejichž cílem je zajištění maximální bezpečnosti hlavy státu při současném zachování nutné tolerance vůči chráněné osobě i jejímu okolí.“ [20]

Je důležité si uvědomit, že ochranná opatření nemají zároveň izolovat prezidenta od veřejnosti. Ochrana prezidenta vychází z obecně platných ustanovení, zásad a strategií, které používají všechny významné zahraniční organice sloužící k ochraně hlavy státu. Tento útvar však nezajišťuje pouze osobní ochranu prezidenta, ale stará se taky o bezpečný průběh přepravy prezidenta služebními vozidly. Cílem útvaru je, aby všichni muži, jež stráží prezidenta, nebyli na první pohled viditelní a snadno odhalitelní, ale zároveň se musí neustále pohybovat v relativní blízkosti prezidenta tak, aby byli v případě hrozícího nebo

trvajících nebezpečí schopní účinného zásahu. Útvar v rámci výkonu dále zajišťuje tyto body:

- Osobní a bezpečnostní ochranu a přepravu prezidenta, jeho rodiny a dalších chráněných osob.
- Osobní ochranu a bezpečnostní přepravu osob, kterým je po dobu jejich pobytu na území České republiky poskytována ochrana dle mezinárodních dohod.
- Ochrana sídla prezidenta a objektů, kde se zdržuje a pobývá, dále však také ostraha a střežení objektů, v nichž se zdržují nebo pobývají další chráněné osoby.
- Provádí hygienickou, toxikologickou, pyrotechnickou a speciální technickou ochranu.
- Organizuje bezpečnostní akce, jež nějakým způsobem souvisí s ochranou prezidenta.
- Spolupracuje s Kanceláří prezidenta republiky a s Vojenskou kanceláří prezidenta republiky.
- Ve vymezeném rozsahu se podílí na vzdělávání a speciálním výcviku příslušníků PČR a zaměstnanců PČR. [20]

7.1.2 Útvar pro ochranu ústavních činitelů

Svou činností a strategií je docela podobný Útvaru pro ochranu prezidenta. Hlavním úkolem je poskytovat jak osobní ochranu, tak bezpečnostní dopravu trvale chráněných ústavních činitelů České republiky. Podobně jako prezidentský útvar zastává tento útvar taktéž ostrahu osob zdržujících se na území ČR podle mezinárodních dohod. Osobní ochrana v rámci působnosti útvaru obsahuje široký systém opatření, jehož nejdůležitějším cílem je ochrana života, zdraví a důstojnosti osoby. Jsou zde proto vybírání speciálně školení policisté, u kterých se předpokládá, že se ctí zvládnou všechny náročné úkoly týkající se ochrany osob. Práce v policejní sféře ochrany osob si vyžaduje spolupráci PČR v rámci celé republiky. Tato práce nadále vyžaduje také spolupráci a konfrontaci s organizátory akcí, kterých se mají chráněné osoby zúčastnit. [21]

Útvar zastává také ochranu diplomatických objektů, jako jsou zastupitelské a velvyslanecké úřady, ochranu objektů a prostorů zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, které prošly schválením vlády. Na zajištění bezpečnosti celých objektů nestačí

jenom pouhá osobní ochrana, proto bývá toto zabezpečení zpravidla kombinováno s několika dalšími opatřeními (režimová opatření – činnost pracovníků uvnitř podniku; pohyb a chování osob přicházejících zvenčí včetně oběhu dokladů a informací uvnitř podniku; výstup informací, dat, dokumentů vně podniku atd.) a technickými prostředky (mechanické zábranné systémy; elektronické systémy atd.) Jedná se například o tyto objekty:

- Poslaneckou sněmovnu a Senát Parlamentu;
- Ústavní soud;
- Úřad vlády;
- Ministerstvo vnitra. [21]

Další povinností policejního útvaru je taktéž zajistit kontrolu potravin a pokrmů. Útvar nadále zajišťuje a organizuje ochranu osob světového formátu, jako jsou zahraniční prezidenti, jednatelé vlády a jiní ustavní činitelé zahraničních zemí, papež atd. Toto opatření si však vyžaduje spolupráci v rámci všech složek PČR. Veškeré tyto činnosti zajišťuje celkem šest spolupracujících odborů, z nichž je Útvar pro ochranu ústavních činitelů složen:

- Odbor ochrany chráněných osob,
- Odbor dopravy chráněných osob,
- Odbor ochrany zastupitelských úřadů a určených objektů,
- Odbor ochrany objektů zvláštního významu,
- Odbor technického a ekonomického zabezpečení,
- Personální a školicí odbor. [21]

7.1.3 Útvar rychlého nasazení

První zmínka o speciální jednotce pochází z roku 1981. Důvodem vzniku byl nárůst terorismu a únosu letadel ve světě i u nás. Do roku 1989 byla speciální jednotka řazena pod tehdejší Sbor národní bezpečnosti. Po tomto roce nastaly změny a započala nová etapa rozvoje jednotky, která se svým výcvikem a zaměřením začala postupně řadit mezi obrodné speciální jednotky v Evropě. [22]

Jedná se o specifický policejní útvar zaměřený především na boj proti terorismu, na provádění zákroků v případech zadržování rukojmích, únosu osob a dopravních prostředků a proti obzvlášť nebezpečným jedincům, kteří figurují převážně v organizovaném zločinu.

Útvar je přímo podřízen policejnímu prezidentovi, jenž spolu s ministrem vnitra rozhoduje o vyslání útvaru. O nasazení útvaru pak rozhoduje velitel zásahu, oprávněný nařídít provedení zákroku. [22]

7.1.4 Útvar speciálních operací Vojenské policie (SOG)

O útvaru Special Operation Group se začalo uvažovat po teroristických útocích ze dne 11. září 2001 za účelem plnění specifických úkolů. Historie útvaru spadá do období podzimu roku 2002. Vzniku útvaru předcházela spolupráce nově vzniklého pohotovostního oddělení s již fungujícím oddělením ochrany ministra obrany v organizační struktuře Velitelství ochranné služby VP. Hlavním úkolem příslušníků nově vzniklého oddělení bylo zpočátku zajištění bezpečnosti státních delegací a ministra obrany při cestování do rizikových oblastí v zahraničí. Pro představu uvedu několik specifických úkolů a zahraničních misí SOG:

- V roce 2003 byli příslušníci útvaru nasazeni k ochraně polní nemocnice České republiky v Iráku a v době války v Iráku na Velvyslanectví ČR v Kuvajtu.
- V roce 2004 byl útvar na vyžádání Britského kontingentu nasazen při ochraně tehdejšího britského premiéra Tonnyho Blaira a k zajištění osobní ochrany britského velitele divize.
- Ve spolupráci s policejními útvary sloužícími k ochraně osob zabezpečoval SOG ochranu klíčových osob při zahraničních cestách. [23] [24]

Příslušníci Útvaru speciálních operací Vojenské policie jsou nejčastěji tvořeni specialisty z řad speciálních útvarů PČR a AČR. V dnešní době se zabývají tedy především ochranou vojáků a občanů působících v rámci zahraničních misí. Dále se zabývají také záchranou rukojmích. [23] [24]

7.2 Ochrana ústavních činitelů ve Slovenské republice

7.2.1 Úřad pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misií MV SR

Dne 1. dubna roku 1991 vznikla nová speciální složka, podřízená Ministerstvu vnitra Slovenské republiky, s názvem Správa ochrany ústavných činiteľů MV SR. Svým vznikem položila základy dnešního Úřadu pre ochranu ústavných činiteľov. Když se v lednu 1993 rozdělila Česká a Slovenská Federativní republika na dva samostatné státy, přebíral úřad všechny kompetence, které mu vyplývaly z vytvoření samostatné Slovenské republiky. V roce 1998 byla do působnosti úřadu zařazena také ochrana diplomatických misí a

ochrana ústavního soudu Slovenské republiky. Roku 2004 nastalo opět rozšíření působnosti úřadu, kdy se pod jeho ochranu zařadila také ochrana soudců Speciálního soudu a prokurátorů Úřadu speciální prokuratury. [25]

Tento úřad určený k ochraně významných ústavních činitelů zajišťuje osobní bezpečnost prezidenta SR, předsedy Národní rady SR, předsedy vlády SR, předsedy Ústavního soudu SR, ministra vnitra SR a dalších osob určených vládou SR – ministra obrany SR, ministra spravedlnosti SR a soudců a prokurátorů Speciálního soudu. K jeho dalším velmi podstatným úkolům patří poskytovat ochranu osobám, kterým náleží ochrana po dobu pobytu v SR podle mezinárodních dohod. Úřad dále zabezpečuje taktéž přepravu členů vlády SR. [25]

Do kompetencí ministra vnitra SR však spadá pravomoc, že může přidělit dočasnou ochranu i jiným významným osobám – ústavním činitelům, vedoucím osobám politických stran a církevním hodnostářům. [25]

Mezi další povinnosti speciálního úřadu patří také nepřetržitá ochrana určených objektů, diplomatických misí, konzulárních úřadů a rezidencí vedoucích misí. Prezidentovi, předsedovi Národní rady a předsedovi vlády je poskytována nepřetržitá a komplexní ochrana, zatímco u ostatních chráněných osob to závisí na mezinárodní a teritoriální bezpečnostní situaci. [25]

Organizační struktura Úřadu pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misí:

- Organizační a operační odbor – Udržuje nepřetržitou operační službu, kde se stará o organizační úkoly a mapování pohybu chráněných osob.
- Odbor osobní a technické ochrany – Úkolem je zabezpečení osobní a doprovodné ochrany chráněných osob. Nadále také obstarává technické vybavení pro bezpečné komunikační spojení.
- Odbor dopravní ochrany – Zabezpečuje přepravu chráněných osob. V případě potřeby také vykonává doprovod na motocyklech.
- Odbor ochrany určených objektů – Vykonává nepřetržitou ochranu určených objektů. Dále chrání bydliště prezidenta SR a u ostatních určených chráněných osob provádí kontrolu v časových intervalech.
- Odbor operativní ochrany – Jeho úkolem je soustřeďovat informace o možných útocích na objekty, chráněné osoby a jejich rodiny. Spolupracuje s kriminální

policií, se speciálními protiteroristickými jednotkami a se zpravodajskými službami.

- Odbor ochrany diplomatických misí – Vykonává ochranu objektů diplomatických misí a rezidencí cizích států (Vídeňská úmluva).
- Odbor ochrany Ústavního soudu a konzulárních úřadů v Košicích a Prešově.
- Odbor speciální ochrany – Plní potřeby Speciální prokuratury a Speciálního soudu a zabezpečuje speciální činnosti (odstřelovači, zásahové skupiny). [25]

7.2.2 Útvar osobitného určenia Prezídia Policajného zboru

Jedná se o speciální útvar podílející se taktéž na ochraně slovenských ústavních činitelů, a to zejména během jejich pohybu a výskytu v zahraničí v zónách s vysokým rizikem nebezpečí. ÚOU P PZ působí na území celé Slovenské republiky a byl vytvořen tak, aby mohl v případě okamžité potřeby samostatně operovat. Útvar má interními předpisy vydanými MV přesně vymezené případy, kdy a na jaké účely je možno tento útvar nasadit. ÚOU P PZ se dělí na tři skupiny:

- I. jednotka zvláštního určení,
- II. jednotka metodické a technické podpory,
- III. jednotka zahraničních činností a logistiky. [26]

Útvar v rozsahu svojí působnosti plní tyto úlohy (uvedu několik příkladů):

- provádí zákroky proti teroristickým skupinám, únoscům, nebezpečným pachatelům trestné činnosti a pachatelům úmyslných obzvláště závažných trestných činů;
- účastní se záchranných akcí při živelných katastrofách, velkých dopravních nehodách a průmyslových haváriích;
- podílí se na ochraně života, zdraví, bezpečnosti a majetku osob;
- vypracovává havarijní a krizové plány v případě teroristického útoku na problémové objekty (atomové elektrárny, chemické výroby, objekty významných státních úřadů, televizní a rozhlasové stanice atd.);
- realizuje formou odborných kurzů výcviky vyjednavačů;
- organizuje a vykonává ozbrojené policejní doprovody při přepravě finančních hotovostí a cenností;
- zabezpečuje ochranu zastupitelských úřadů SR v zahraničí. [26]

Policie ČR byla zřízena zákonem č. 283/1991 Sb., o Polici České republiky, ve znění pozdějších předpisů. V současné době je její postavení upraveno zákonem č. 273/2008 Sb., o Polici České republiky. Útvary policie jsou celou svou činností podřízeny Ministerstvu vnitra ČR. Policejní útvary SR jsou podle zákona Národní rady SR č. 171/1993 Z.z., o Policajnom zbore službou Policejního zboru SR, který je přímo podřízený Ministerstvu vnitra SR stejně jako u nás.

Podle Nařízení vlády ze dne 16. prosince 2008 o zajištění bezpečnosti určených ústavních činitelů České republiky Vláda nařizuje podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky:

§ 1

(1) Zajištění bezpečnosti se trvale poskytuje ústavnímu činiteli České republiky, který vykonává funkci:

- a) prezidenta republiky, a to i po skončení výkonu jeho funkce,*
- b) předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky,*
- c) předsedy Senátu Parlamentu České republiky,*
- d) předsedy vlády.*

(2) Zajištění bezpečnosti se trvale poskytuje rovněž těmto členům vlády:

- a) místopředsedovi vlády pro evropské záležitosti,*
- b) ministru zahraničních věcí,*
- c) ministru vnitra,*
- d) ministru spravedlnosti.*

Ve Slovenské republice je podle zákona Národnej rady SR č. 171/93 Z. z. o Policajnom zbore poskytována ochrana těmto ústavním činitelům:

- a) prezidentovi SR,
- b) předsedovi Národní rady SR,
- c) předsedovi vlády SR,
- d) předsedovi Ústavního soudu SR,
- e) ministrovi vnitra SR.

A dalším osobám určeným vládou:

- a) ministři obrany SR,
- b) ministři spravedlnosti SR,
- c) soudcům a prokurátorům Speciálního soudu.

Pro komparaci ústavních činitelů jsem si zvolil Českou republiku a Slovenskou republiku. Učinil jsem tak proto, že se jedná o náš sousední stát a také proto, že jsme do roku 1993 tvořili společný celek – Českou a Slovenskou Federativní republiku. Zajímalo mě tedy, jak si stojí při ochraně politicky významných osob v sousední Slovenské republice. Z předešlých charakteristik jednotlivých policejních útvarů, které jsem popsal v průběhu celé kapitoly, je patrné, že ochrana ústavních hodnostářů u nás a v SR je velmi podobná. Zajištěním bezpečnosti pro politické představitele se rozumí souhrn ochranných a bezpečnostních opatření prováděných k nerušenému výkonu funkce ústavního činitele. Rozsah zajištění bezpečnosti závisí na bezpečnostní situaci a míře potencionálního ohrožení. V závažných případech může být přidělena ochranka, s přihlédnutím na bezpečnostní situaci nebo získané poznatky o ohrožení života a zdraví, i dalším ústavním činitelům (prokurátorům, vyšetřovatelům atd.). Zdárným příkladem je přidělení ochranky šéfce ERÚ Aleně Vitáskové.

Řekl bych, že největší rozdíl je v tom, že v SR činnost ochrany ústavních činitelů spadá pod jeden policejní útvar zastávající jak ochranu prezidenta, tak i ochranu soudců, ministrů, atd. Naproti tomu v ČR existují dva samostatné policejní celostátní útvary - Útvar pro ochranu prezidenta a Útvar pro ochranu ústavních činitelů. Útvar v SR se stejně jako Útvar pro ochranu ústavních činitelů dělí na několik spolupracujících odborů se speciálním zaměřením. Z předchozích charakteristik vyplývá, že oba útvary plní v podstatě totožné činnosti – přes ochranu vládou určených osob, ochranu vládou určených objektů až po osoby přijíždějící do ČR či SR v rámci mezinárodních dohod. V České republice pak dále existuje útvar Speciálních operací vojenské police, který se taktéž zabývá ochranou diplomatických osob na jejich zahraničních cestách, přednostně hlavně v rizikových oblastech.

Na ochraně osob se svým způsobem podílí i speciální policejní útvary. V ČR se jedná o Útvar rychlého nasazení a v SR o Útvar osobitného určení Prezídia Policajného zboru. Oba útvary (URNA i ÚOU P PZ) nejsou podřízeny ministerstvu, ale přímo policejnímu prezidentovi. Nemůžeme však říct, že byly tyto útvary vytvořeny za účelem ochrany osob. Byly vytvořeny primárně pro boj proti terorismu a pro odhalování a potírání organizovaného zločinu. Může se však stát, že při významných zahraničních návštěvách

spolupracují tyto speciální útvary v rámci celé policie (např. dodávají perfektně cvičené odstřelovače).

Další věc, kterou považuji za nutné zmínit, je, že ne vždy při použití slova „stráž“ v názvu se jedná o útvar, který se vztahuje k fyzické ochraně, ale naopak slouží jako reprezentace při slavnostních ceremoniálech a oficiálních akcích. Jako příklad bych uvedl v minulosti známou Čestnou stráž pražské posádky, která sídlila na Náměstí Republiky a zajišťovala reprezentační akce pro vládu a prezidenta ČR (např. vítání cizích státníků, pietní akce kladení věnců, doprovod prezidenta při slavnostních příležitostech atd.). Hradní stráž prezidenta České republiky sice zajišťuje ochranu Pražského hradu, ale zároveň také reprezentuje hlavu státu v prostorách hradu. Fyzickou ochranu prezidenta však zajišťuje příslušný policejní útvar. Podobný model existuje i v sousedním Slovensku a v dalších okolních státech jako pozůstatek zvyků z Rakouské monarchie. V SR se jedná o Čestnou stráž prezidenta Slovenské republiky, která vítala například také Miloše Zemana při jeho zahraniční cestě.

Ochrana ústavních činitelů je velmi složitou záležitostí vzhledem k velkému množství občanů a dalších osob pohybujících se v blízkosti těchto osob, kdy ochranka musí monitorovat a vyhodnocovat mnohdy nepřehlednou situaci. Dochází tak často k fatálním chybám, jako například střelba kulčkovou pistolí na bývalého prezidenta Václava Klause v Chrastavě. V Slovenské republice není zatím znám žádný obdobný případ.

7.3 Úspěšné atentáty na politické představitele

Pro srovnání nebezpečí atentátů jsem vytvořil jednoduchou tabulku podle států reprezentujících jednotlivé kontinenty s rozdílným počtem obyvatel, životní úrovní, ekonomickou stabilitou a náboženstvím.

Tabulka 1: Úspěšné atentáty na veřejně činné osoby.

Atentáty podle kontinentů	Počet zavražděných veřejně činných osob od roku 1945
AFRIKA - Egypt	5
SEVERNÍ AMERIKA – Spojené státy americké	16
ASIE - Indie	4
EVROPA – Česká republika	0
EVROPA – Slovenská republika	0

Podobná srovnání jsou velmi těžko zhodnotitelná, protože existují faktory, které mají zásadní vliv na počet atentátů v zemích. Jedná se především o ekonomickou sílu, politickou stabilitu, politický systém a další vlivy, které zvyšují či snižují riziko počtu atentátů (mocenské snahy, životní úroveň obyvatelstva, národnostní otázka, vývoj ekonomiky jednotlivých zemí a především boj o moc). Nicméně z tabulky je jasné, že státy naší velikosti a politického systému, které nemají zásadní strategický význam, jsou nejméně ohroženy atentáty na významné vládní činitele a představitele justice.

8 AKTUÁLNÍ PRÁVNÍ PROBLEMATIKA NOVĚ VZNIKAJÍCÍHO ZÁKONA O SBS

Považuji za docela podstatné podotknout, že v dnešní době na území České republiky neexistuje zákon o Soukromých bezpečnostních službách. Jsme tudíž jednou z posledních zemí EU, která dosud právní úpravu o SBS nepřijala. V současné době zaměstnává tento obor více než 50 000 lidí. Nabízí se tedy otázka: Je přijetí nového zákona nutností? Nebo se jedná o zbytečně vznikající právní nařízení, které se po více než dvaceti letech snaží činnost SBS upravit? Jedná se o velice diskutabilní problematiku s mnoha úhly pohledu.

Proto se v této kapitole budu zabývat aktuálními okolnostmi navrhovaného zákona - pokusím se zákon stručně charakterizovat, popíšu výhody a nevýhody a uvedu několik odborných názorů. Pro lepší pochopení souvislostí spojených s problematikou vznikajícího zákona je nutno nahlédnout do nedávné historie, kdy se vyvíjely právní základy SBS.

Po listopadu roku 1989 docházelo v České republice k znovuzrození soukromých bezpečnostních služeb, které vznikaly na základech závodních stráží a hlídacích služeb. SBS tak navázaly na družstva zabezpečující ochranu majetku na komerčním základě, která vedle závodních stráží (vlastní ochranou podniku) působila v ČR již dlouhou dobu před rokem 1989. Stejně tak jako závodní stráž a hlídací služby, tak i nově vznikající soukromé bezpečnostní služby využily jako právního základu své činnosti vyhlášku Federálního min. vnitra č. 135/1983 Sb., o ochraně majetku v socialistickém vlastnictví. Avšak v roce 1991 byla vyhláška FMV č. 135/1983 Sb. zrušena zákonem č. 333/1991 Sb., o Federálním policejním sboru a Sboru hradní policie. [13]

JUDr. František Brabec, čestný prezident České komory detektivních služeb a viceprezident CZECH V.I.P CLUBU PRAHA, se ve své publikaci Hlídací služby vyjádřil ke zrušení vyhlášky FMV takto: *„Zrušení vyhlášky FMV č. 135/1983 Sb. pocítily soukromé bezpečnostní agentury při výkonu soukromé bezpečnostní činnosti jako vážnou právní trhlinu a samy soukromé bezpečnostní služby začaly usilovat o vydání zákona o soukromých bezpečnostních službách. Cesta k vydání zákona o soukromých bezpečnostních službách byla značně trnitá od svého začátku. Ze strany odpovědných orgánů byl zpočátku zcela odmítavý přístup. Některé excesy v činnosti soukromých bezpečnostních služeb vedly k nepříznivému náhledu na soukromé bezpečnostní služby. To vedlo k přípravě návrhu takového zákona, který nevytváří příznivé podnikatelské podmínky pro soukromé bezpečnostní služby, směřuje výhradně k vymezení jejich povinností a neposkytuje ani*

minimální pravomoci nad rámec pravomocí kteréhokoli občana. Zákon o soukromých bezpečnostních službách je však potřebný a vznesení právní úpravy do činnosti soukromých bezpečnostních služeb je nezbytné.“ [13]

Pro srovnání uvedu názor JUDr. Jiřího Kameníka, prezidenta Asociace soukromých bezpečnostních služeb ČR a Unie soukromých bezpečnostních služeb ČR, z publikace Komerční bezpečnost, který se domnívá, že touhu po zvláštní zákonné SBC vyvolala v 90. letech 20. století existující právní úprava FMV ČSSR č. 135/1923 Sb. „*Zcela nepopulárně mohu prohlásit, že její některé pasáže jsou velmi dobře aplikovatelné i do dnešní doby, avšak předpokladem by bylo jednoznačné podřízení této podnikatelské činnosti „správě“ Ministerstva vnitra ČR a unifikaci subjektů poskytovatelů služeb a jejich značné početní omezení jen na několik velkých agentur. Zavedení takové či podobné úpravy znamená vytvoření korupčního prostředí pro úředníky Policie ČR (MVČR) a zavedení unifikovaného trhu bez konkurence, a tedy i bez podnikání, které má příznivý vliv na cenu služeb pro odběratele. Je proto velmi dobré, že tato norma byla zákonem č. 333/1991 Sb. zrušena.“ [27]*

Navrhovaná právní norma o činnosti SBS měla nabýt platnosti od začátku roku 2013, ale dosud se tak nestalo. Pro ukázkou uvedu několik základních principů, které tato navrhovaná právní úprava měla obsahovat:

- 1. Podrobit soukromé bezpečnostní služby poskytované na podnikatelské bázi specifické právní úpravě, tj. zejména vyjmout podnikatelské činnosti, které mají těsnou vazbu na oblast vnitřního pořádku a bezpečnosti (tj. „Podniky zajišťující ostrahu majetku a osob“, „Služby soukromých detektivů“ a „Poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob“), z působnosti živnostenského zákona a podřídít je zvláštní samostatné právní úpravě.*
- 2. Zakotvit podmínky bezpečnostní činnosti zajišťované fyzickými a právníckými osobami pro vlastní ochranu, tedy na ne podnikatelské bázi, protože v současné době tato úprava neexistuje.*
- 3. Stanovit jasné vstupní podmínky pro poskytování soukromé bezpečnostní služby (na základě licence vydané ministerstvem na dobu určitou), včetně kvalifikačních předpokladů provozovatele soukromé bezpečnostní služby (a jeho zaměstnanců zahrnujících i odbornou způsobilost všech osob, které budou přímo poskytovat bezpečnostní službu).*

4. *Stanovit působnost státu při vydávání licencí k provozování soukromé bezpečnostní služby, registraci bezpečnostní činnosti pro vlastní ochranu, výkonu dozoru (dohledu) a projednávání správních deliktů.*“ [28]

Ministerstvo vnitra již vypracovalo návrh zákona, který byl v únoru roku 2013 předložen. Nyní je v připomínkovém řízení a následně poté bude předložen vládě.

Podle mluvčího ministerstva vnitra se nebudou oprávnění zaměstnanců ani provozovatelů bezpečnostních agentur po přijetí zákona lišit od práv občanů. V praxi znamená, že SBS budou limitovány nejen ustanovením trestního zákona (nutná obrana, krajní nouze, atd.), ale i ustanovením trestního řádu (zadržení podezřelého) a dalšími předpisy. Návrh zákona dále také počítá s dvojím typem kontroly bezpečnostních agentur – kontrolou a dohledem. Kontrolu by mělo provádět ministerstvo, zatímco dohled PČR. Ministerstvo bude dále vybaveno pravomocí, např. zadržet průkaz zaměstnance či odebrat licenci, která bude SBS vydávána na dobu deseti let. Další novinkou je kategorizace a charakterizace jednotlivých bezpečnostních služeb:

Činnost soukromých detektivů – Soukromí detektivové se budou zabírat především pátráním po určitých osobách a získáváním informací o určitých osobách (samozřejmě však za splnění podmínek zákona o ochraně osobních údajů a dalších zákonů). Dále budou sloužit jako nástroj k zajišťování skutečností, které bude možné nějakým způsobem uplatnit u soudů, správních orgánů, atd.

Převoz hotovostí a cenin – Do této kategorie spadá přeprava hotovostí a cenin, popřípadě jiného majetku vyžadujícího si ostrahu, jejichž hodnota bude přesahovat částku 5 000 000 Kč za současného poskytování doprovodných služeb.

Technická služba k ochraně majetku – Zde se bude jednat o bezpečnostní službu, která opravňuje jejího držitele k projektování, kontrole, údržbě, atd. zabezpečovacích systémů.

Bezpečnostní poradenství – Bude se jednat o speciální možnost provozovatele SBS poskytovat vzdělávání a poradenství v činnostech ve smyslu nového zákona. Samotné bezpečnostní činnosti popsané v předchozích bodech však sami moct vykonávat nebudou. [29] [30]

Předložený návrh však zatím vzbuzuje rozporuplné reakce a v současné době to vypadá, že připravovaný zákon o SBS nebude vládou schválen. Jako argument proti schválení uvedu názor stínového ministra z nejmenované politické strany, vydaný internetovými novinami

Haló: „*Návrh zákona budí dojem, že je prolobbován velkými agenturami a záměrně koncipován tak, aby tyto velké agentury ovládly poskytování bezpečnostních služeb a vyřadily konkurenci malých (levných) agentur.*

Navíc ze zákona vyčnívá snaha pod pojem bezpečnostní služba a bezpečnostní poradenství zahrnout i oblasti, které s fyzickou bezpečností a detektivní činností nemají nic společného, a tím rozšířit pole působení bezpečnostních agentur i na tyto, s fyzickou bezpečností nesouvisejícími službami.“ [31]

Pro zakončení kapitoly týkající se problematiky nově vznikajícího zákona o SBS uvedu názor převážné většiny odborné veřejnosti, reprezentovaný JUDr. Kameníkem, která ví, že nebuduje soukromou policii, která by pro svou činnost jinak potřebovala zvláštní zmocnění, ale obstarává standardní bezpečnostní služby pro své spoluobčany tak, aby pro ně zabezpečila klidné a bezpečné prostředí. [27]

„Pro SBČ není potřebný žádný zákon. Jako představitel jednoho z významných profesních společenstev mohu prohlásit, že nikdo z nás provozovatelů netouží po speciálních oprávněních. Nežádáme je proto, že žádné zvýhodnění nepotřebujeme. Jsme občané a s občany žijeme a obchodujeme. Jediné, co přispělo k právním jistotám celého bezpečnostního průmyslu a k jistotám jeho odběratelů, je zakotvení detailního popisu uvedených systematizovaných činností v živnostenském zákoně... Zařazením popisu činností do díkce zákona je systematizace soukromých bezpečnostních činností právně dokonale ošetřena a je právně vymahatelná tak, jak má být v právním státě.“ [27]

Je pro mě velmi obtížné posoudit, zda nově vznikající zákon přinese výhody, či spíše nevýhody. Nepohybují se v podnikatelské sféře související s činností SBS, tudíž jsem do právní problematiky spojené především s nově vznikajícím zákonem mohl nahlédnout pouze skrze literaturu. Vycházím tak tedy pouze z názorů odborníků, kteří jsou do této problematiky zasvěceni.

Dle mého názoru není přijetí nového zákona nutností. Je sice pravdou, že sektor SBS zaměstnává v dnešní době více než 50 tisíc osob, avšak pokud se do současné doby v podnikatelských aktivitách v sektoru SBS neprojevovaly zásadní problémy, nevidím důvod uvedení navrhovaného zákona o SBS do účinnosti, neboť právní systém České republiky se vyznačuje vysokým počtem právních norem a vykazuje mírně řečeno znaky nepřehlednosti a složitosti, což ve výsledku komplikuje mj. i podnikatelské aktivity v průmyslu komerční bezpečnosti.

Domnívám se, že možnou výhodou přijetí zákona by bylo přesné vymezení mantinelů pro činnost jednotlivých druhů soukromých bezpečnostních agentur (činnost soukromých detektivů, převoz hotovostí a cenin, technická služba k ochraně majetku, bezpečnostní poradenství). V porovnání s činnostmi soukromých bezpečnostních služeb definovanými živnostenským zákonem (poskytování technických služeb k ochraně objektu a osob, služby soukromých detektivů, podniky zajišťující ostrahu majetku a osob), přibývají v návrhu zákona o SBS dvě skupiny – převoz hotovostí a cenin a bezpečnostní poradenství. Podle živnostenského zákona č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších změn a předpisů, spadá služba přepravy hotovostí a cenin do podniků zajišťující ostrahu majetku a osob. Vznikla by tak nová skupina bezpečnostních služeb, jež by se specializovala přímo na přepravu hotovostí a cenin nad hodnotu 5 000 000 Kč, což by dle mého názoru vedlo ke zvýšení úrovně a profesionality bezpečnostních pracovníků v tomto konkrétním odvětví, jelikož by se tak specializovali pouze na jedinou činnost.

Avšak jednou z nevýhod, které se všichni odborníci obávají, je, že po přijetí zákona by došlo k omezení konkurence ve prospěch několika největších agentur a tak k vytvoření korupčního prostředí bez konkurenceschopnosti menších firem, které by postupně zanikaly. Došlo by tak k zdražení všech služeb poskytovaných soukromými bezpečnostními službami

Dalším, dle mého názoru docela ovlivňujícím faktorem působícím proti zákonu o SBS, je situace, která vznikla ve Slovenské republice po přijetí zákona o provozování SBS a obdobných činností č. 379/1997 Sb., který vstoupil v platnost 1. 1. 1998. Jednalo se o jeden z nejpřísnějších zákonů svého druhu v Evropě. Avšak toto opatření mělo svůj důvod, protože na trhu působily subjekty, které jednak nesplňovaly základní kritéria pro fungování SBS, a navíc také byly velmi často využívány pro páčání organizovaného zločinu. Následně se však ukázalo, že zákon zbytečně omezuje svobodné podnikání v sektoru komerční bezpečnosti, proto byl dne 1. 1. 2006 nahrazen novým zákonem.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo seznámit čtenáře s celkovou problematikou osobní ochrany neboli bodyguardingu tak, aby byl sám schopen rozlišit a rozpoznat skutečný výkon a osobnost profesionálního ochránce od toho, který mu nabízí média.

Jedná se totiž o činnost, která má v dnešní době své nezastupitelné místo. Nemyslím tím pouze důležitost ochrany významných ústavních činitelů, ale také tzv. VIP osob, které jsou za svou vlastní ochranu ochotny zaplatit nemalé finanční obnosy. Jak jsem uvedl již v jedné z kapitol, v České republice zatím neexistuje speciální soukromý sektor, který by se zabýval pouze ochranou osob. Jako další faktor potvrzující důležitost osobní ochrany je i tabulka úspěšných atentátů, kterou jsem pro ukázkou vytvořil a sestavil. Česká republika je totiž poměrně malou zemí, která nemá žádné významné politické či strategické postavení. Je to také jeden z důvodů proč můžeme konstatovat, že je v naší zemi relativně bezpečno. Pro srovnání jsem se snažil také porovnat rozdíly mezi ochranou ústavních činitelů a jiných významných hodnostářů u nás a ve Slovenské republice. Musím však říct, že se nejedná o žádné zásadní rozdíly v celkovém přístupu a provádění výkonu této činnosti. Je zřejmé, že je to do jisté míry způsobeno tím, že jsme do roku 1993 tvořili se Slovenskem společný stát – Českou a Slovenskou Federativní republiku.

V průběhu tvoření a sestavování práce jsem si postupně uvědomoval, že pokud bych chtěl rozvést práci osobních strážců do podrobných detailů, nestačilo by mi v žádném případě těchto pár desítek stran, ale jednalo by se o daleko rozsáhlejší publikaci. Musíme totiž vzít v úvahu faktor, že profese osobního ochránce zasahuje do řady jiných oborů a profesí, než si vůbec laik dokáže představit. Proto jsem zmínil jen ty nejdůležitější jako psychologie, kriminalistika, znalost etiky a chování, střelba, znalost bojových umění a doprovodných technik, právo, zdravotní příprava, a tak dále. Jedná se o výčet základních znalostí a dovedností, bez kterých se osobní ochránce nemůže v žádném případě obejít! Bodyguarding je totiž činnost, která pro svůj výkon obnáší celoživotní vzdělávání.

Dále jsem považoval za nutné věnovat jednu samostatnou kapitolu novému návrhu zákona o činnosti soukromých bezpečnostních služeb, který by taktéž souvisel s vykonáváním profese bodyguarda. Zmínil jsem se o tom především proto, že sektor SBS v dnešní době zaměstnává více než 50 000 osob a dosud neexistuje právní úprava pro tuto činnost.

Hlavní cíl, který jsem si kladl, bylo vytvořit celou bakalářskou práci tak, aby byla co nejvíce srozumitelná a pochopitelná a aby mohla v případě potřeby dalších studentů posloužit jako vzdělávací materiál.

ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ

The aim of this Bachelor's thesis was to familiarize the reader with the general issue of personal protection, so that he himself was able to distinguish and recognize the true performance and personality of the professional guardian from those, who are represented by media.

It is an activity that is not irreplaceable nowadays. I do not mean only the importance of protecting important government officials, but also the so-called VIP persons, who are able to pay considerable amounts of money for their own protection. As I mentioned in one of the chapters in the Czech Republic does not exist special private sector yet, which only dealt with the protection of persons. Another factor confirming the importance of personal protection is also the table, which I created. Czech Republic is a relatively small country, which has no significant political or strategic position. It is also one of the reasons why we can say that in our country is relatively safe. For comparison, I tried to compare the differences between the protection of constitutional officials and other important dignitaries in the Czech Republic and in the Slovak Republic. However, I have to say that this is no huge differences in approach to this activity. It is obvious that it is pretty caused by Czech and Slovak Federation Republic, which existed till 1993.

During the creation and compilation of this thesis I gradually realized that if I wanted to describe the work of personal protector into detail, these few dozen pages would not be enough. I would have to create a far more extensive publication. We have to take into account factors that profession bodyguard includes a number of other disciplines and professions than someone could imagine. That is why I mentioned only the most important as psychology, criminology, knowledge of ethics and conduct, shooting, martial arts knowledge and the accompanying technology, law, medical training, and so on. This is a list of basic knowledge and skills, without the personal protector cannot possibly make do without! Bodyguarding is an activity that involves the lifelong learning.

I also found it necessary to devote a separate chapter to the new draft law on private security activities, which also coincided with the exercise of the profession bodyguard. I mention it mainly because SBS sector today employs more than 50,000 people and yet there is no legislation for this activity.

The main goal that I set was to create a bachelor's work to be the most clear and understandable and to be able to obtain additional students serve as educational material.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Roman Military. *UNRV History: Roman Empire* [online]. © 2003-2013 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.unrv.com/military/praetorian-guard.php>
- [2] *Tabula Romana: Pretoriánská garda římských císařů* [online]. 13. 10. 2012 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://tabularomana.blog.cz/1210/pretorianska-garda-rimskych-cisaru>
- [3] *Rodinná encyklopedie světových dějin: jména, data, události, které utvářely náš svět*. Editor Aleš Skřivan. Překlad Miloš Calda. Praha: Reader's Digest Výběr, 2000, 728 s. ISBN 80-861-9619-4.
- [4] *Katana.cz: Historie Samurajů* [online]. 13. 06. 2006 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.katana.cz/Historie-samuraju-vypis-clanek-9.html>
- [5] *Samuraj: Elitní bojovníci japonského středověku - Samuraj* [online]. © 2005-2013 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.samuraj-cz.com/clanek/elitni-bojovnici-japonskeho-stredoveku-samuraj/>
- [6] *Thunder-bolt: Švýcarská garda ve Vatikánu* [online]. [2012] [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.thunder-bolt.cz/zajimavosti/1-5-47-svycarska-garda-11.php>
- [7] Lidé a cesty: Švýcarská garda: nejvěrnější žoldáci v dějinách brání papeže už půl tisíciletí. *National Geographic Česko* [online]. © 2009-2013 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.national-geographic.cz/detail/svycarska-garda-nejvernejsi-zoldaci-v-dejinach-brani-papeze-uz-pul-tisicileti-25876/>
- [8] Švýcarská garda – papežovi hlídací psi. *Policista.cz* [online]. © 2007- [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.policista.cz/clanky/reportaz/svycarska-garda-papezovi-hlidaci-psi-760/>
- [9] Musketeers of the Guard. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Musketeers_of_the_Guard
- [10] Aktuality: Bodyguard - historie této služby bezpečnosti pro osoby. *Bezpečnostní agentura* [online]. © 2005-2013 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.bezpecnostni-agentura.cz/bodyguard-historie-teto-sluzby-bezpecnosti-pro-osoby.html>
- [11] LUKÁŠ, Luděk a kolektiv. *Bezpečnostní technologie, systémy a management I*. Zlín: VeRBuM, 2011. ISBN 978-80-87500-05-7.

- [12] LAUCKÝ, Vladimír. *Technologie komerční bezpečnosti I*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta aplikované informatiky, 2009. ISBN: 978-80-7318-889-4.
- [13] BRABEC, František et al. *Hlídací služby*. Praha: Eurounion, 1995, 259 p. ISBN 80-858-5812-6.
- [14] BRABEC, František a kol. *Soukromé detektivní služby*. Praha: Eurounion, 1995. ISBN 9788085858167.
- [15] *Bodyguarding v současné praxi*. Zlín, 2006. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati, Fakulta Aplikované informatiky, Ústav elektrotechniky a měření. Vedoucí práce JUDr. Vladimír Laucký.
- [16] Česká republika. Nařízení vlády č. 469/2000 Sb. In: *491/2004 Sb.* 2000.
- [17] NÁCHODSKÝ, Zdeněk. *Taktika policejní akce*. Vyd. 1. Praha: Armex, 1993, 233 s.
- [18] THOMPSON, Leroy. *Manuál bodyguarda: profesionální techniky ochrany osob*. Vyd. 1. Frýdek-Místek: Alpress, 2005, 358 s. ISBN 80-736-2078-2.
- [19] IBA DEUTSCHLAND. *THE DIRECTOR GENERAL'S BODYGUARD COURSE*. Německo, [1995]. Dostupné z: <http://www.iba-deutschland.de/files/iba-baron-castleshorts-instructional-notes.pdf>
- [20] Útvary Policie ČR: Útvar pro ochranu prezidenta České republiky. Policie České republiky [online]. © 2010 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-pro-ochranu-prezidenta-ceske-republiky.aspx>
- [21] Útvary Policie ČR: Útvar pro ochranu ústavních činitelů. *Police České republiky* [online]. © 2010 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/ochranna-sluzba-utvar-pro-ochranu-ustavnich-cinitelu.aspx>
- [22] Útvary Policie ČR: Útvar rychlého nasazení. *Police České republiky* [online]. © 2010 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-rychleho-nasazeni-policie-ceske-republiky-utvar-rychleho-nasazeni.aspx>
- [23] *Útvar speciálních operací Vojenské policie* [online]. [2010] [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.sog.army.cz/>
- [24] *ÚTVAR SPECIÁLNÍCH OPERACÍ VOJENSKÉ POLICIE* [online]. [2009] [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.sog.tode.cz/>

- [25] Úrad pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misií MV SR. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. [2002] [cit. 2013-05-02]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?ochrana-ustavnych-cinitelov-a-diplomatickych-misii>
- [26] Útvar osobitného určenia Prezídia Policajného zboru. *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* [online]. [2002] [cit. 2013-05-02]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?utvar-osobitneho-urcenia-prezidia-policajneho-zboru>
- [27] KAMENÍK, Jiří a František BRABEC. *Komerční bezpečnost: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 338 s. ISBN 978-807-3573-096.
- [28] *Hospodářská komora České republiky: Nové materiály k připomínkám* [online]. © 2009 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/pomahame-vasemu-podnikani/pripominkovani-legislativy-2/nove-materialy-k-pripominkam-1/nove-materialy-k-pripominkam/118-11-navrh-zakona-o-soukrome-bezpecnostni-cinnosti-t-16-6-2011.aspx>
- [29] Legislativa: Návrhy právních předpisů. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2010 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/navrh-zakona-o-soukrome-bezpecnostni-cinnosti.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
- [30] Domáci: Na bezpečnostní agentury dohlédne nový zákon. *Česká televize* [online]. © 1996–2013 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/133522-na-bezpecnostni-agentury-dohledne-novy-zakon/>
- [31] Publicistika: Dočkáme se někdy kvalitního zákona o soukromých bezpečnostních složkách?. Haló noviny: Český levicový deník [online]. 7. 2. 2013 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: <http://www.halonoviny.cz/articles/view/3118575>
- [32] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2012, 386 s. ISBN 978-80-87500-19-4.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky.
BG	Bodyguard.
ČR	Česká republika.
ECS	Electronic Counter Surveillance.
ERÚ	Energetický regulační úřad.
EU	Evropská unie.
FMV	Federální ministerstvo vnitra.
MV	Ministerstvo vnitra.
PČR	Policie České republiky.
SBC	Soukromá bezpečnostní činnost.
SBS	Soukromé bezpečnostní služby.
SOG	Special Operation Group.
SR	Slovenská republika.
URNA	Útvar rychlého nasazení.
ÚOU P PZ	Útvar osobitného určenia Prezídia Policajného zboru.
VIP	Very Important Person.
VP	Vojenská policie.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Jednotlivé komponenty obranného spreje [32]	32
Obrázek 2: Řidič se učí techniky vražení do vozu útočníka. [18]	35
Obrázek 3: Modifikovaný klín pro průchod davem tvořený jednotlivými BG a OCBG. [18].....	40
Obrázek 4: Schéma pohybu osmi ochránců. [17]	41
Obrázek 5: Formace, kdy se skupina pohybuje otevřeným terénem, v němž hrozí riziko útoku z pravé strany. [18]	43
Obrázek 6: Ochrana VIP při výstupu z výtahu. [18].....	45
Obrázek 7: Ochrana klienta na eskalátoru. [18].....	46

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Úspěšné atentáty na veřejně činné osoby.....	56
---	----